

הדמן הירוק

שבועון הקיבוצים ● מס' 1616 ● ל' בשבט תשע"ח ● 15 בפברואר 2018

סיפור של אלי אלון, לזכרו

בגדי המלך הישָנים

המלך צעד בכיכר העיר עירום כביום היוולדו והעם הריע לו. כולם ראו בעיני דמיונם שהוא לבוש בבגדי מלכות.

איך קרה שאפשר לרמות עם שלם, כל־כך הרבה אנשים כל כך הרבה שנים?

המלך לא היה טיפש כפי שהוא מצטייר באגדת הילדים התמימה. לא החייטים רימו אותו אלא הוא רימה את כולם. הוא הכין היטב את שיעורי הבית: אירגן את סיפור החייטים כתחבולה מחוכמת. שלח אליהם את שריו, ולאחר שהבינו שהם טיפשים ואינם ראויים למשׂרתם, פחדו מפיטורים והמלך שלט בהם כרצונו.

באותה שיטה "עבדי" גם על העם: שטיפת־מוח והתקרנפות הם מגפה מידבקת, עד כדי כך שכולם ראו שהוא עירום אבל היו בטוחים שהוא לבוש.

הוא למד היסטוריה מאביו וידע שאפשר לרמות עם שלם, עמים שלמים, לשלוח אותם למלחמות מיותרות, לגזול את רכושם, להבטיח להם הבטחות שווא... והם מריעים לך במקום לעשות מהפכה.

העם היה טיפש ולא המלך. הוא היה עָרום, ערמומי כשועל.

וכאן נכנס לסיפור הילד, רק ילד אחד, מיעוט־שבמיעוט, שהעז לצעוק שהמלך עירום.

מה קרה לו? מיד השתיקו אותו בצעקות, במכות ובאיומי רצח (יש גורסים שאכן רצחו אותו): "בוגד בן בוגד", "אוהב ערבים", "שמאלני אנטי־ציוני", "אליטה אשכנזית" וכו' וכו'. קולו לא עבר את אחוז החסימה.

המלך הוסיף לשלוט, לרמות, לאחז־עיניים, לשלוח את העם למלחמות מיותרות, לעשוק, למכור את המדינה לטייקוניו וכו' וכו' וכו' (אתם כבר יודעים), הכל כשהיה. דבר לא נשתנה. העם הוסיף להיות טיפש והמלך ערמומי וחכם.

תם ונשלם?

עין שמר

ירוקים מתמיד! לקבלת העיתון במייל, צור קשר בדוא"ל: kav_daf@tmags.co.il

פגישות עם חיים גורי

ביום פטירתו של הלוחם והמשורר חיים גורי, נטע־נו עצי זית בשער הגיא, מקום בו ערך גורי את הקרב האחרון. גורי ביקש לשמור על אופיו התרבותי והרוחני של המקום על שם פורצי הדרך לירושלים. כמה סמלי היה הדבר: שירת חיים שנפסקה ועצי זית שפותחים את האופק לחיים חדשים.

עוד בצעירותי התלוותי לפגי־שותיו של אבי עם חיים גורי, מק־שיב ותו לא, עם פרסום פרקי הספר "המשוגע" והשיר על אבי מימי הפלמ"ח, הבנתי שביחסים בין השניים קרה וקורה הרבה מעבר להבנתי. עם פטירתו של אבי חשתי כי נותרו כמה "אבות" שאתם אני מבקש להתייעץ ולבדוק דברים כמו: יצחק בן אהרון, חיים גורי, ועוד.

לפני 15 שנים הזמנתי את גורי לטקס נטיעת עצי זית על אדמות הפ־לסטינים על יד שכם. גורי ביקש לח־שוב להתייעץ והשיב להפתעתי תשובה חיובית. בטקס השתתפו כ־400 יהודים ופלסטינים. חיילי צה"ל אבטחו את הטקס. השבוע סיפרה לי בביתה עליזה אלמנתו של חיים גורי, שתמיד הייתה אתו בכל מקום, כי אחד החיילים שאל את גורי: "אתה לא מתבייש לחגוג איתם עם הפלסטינים?" וגורי השיב לו: "לא, הם חלק מהארץ הזו ויש מקום לכולם." תחושת שביעות הרצון מהטקס המשותף השפיעה כמעט שנתיים על ייחסים יפים והוגנים בין האוכלוסיות השונות באיזור, גם לעת החריש ועבו־דות הגיזום באיזור.

לפני כ־8 שנים הוכרז הגירוש הרא־שון של הפליטים מצפון אפריקה, ונב־חרו 22 ילדים ואימהות להישלח במ־טוס לארץ בלתי נודעת. הרמתי טלפון לחיים גורי וכמו תמיד ענתה ראשונה אשתו תיבדל לחיים – עליזה. מייד היא הבינה שאני מחפש את גורי ואני שומע אותה צועקת "ג'ורי טלפון מיואל". הסברתי בקצרה לגורי את האירוע והוא הציע שניפגש. בפגישה שאל־תי אותו: "האם זה נכון לחולל מאבק למניעת הגירוש וכיצד?" ותשובתו של חיים גורי הייתה חדה וברורה ללא צורך בהתייעצות ובחשיבה נוספת כפי שאהב תמיד. בקולו הצרוד כמעה אמר: "עם ישראל שחווה 400 שנה במצרים כעבדים, כגרים, כזרים, לא יכול מוס־רית לנהוג כך בפליטים היום ולגרשם. אנו נושאים עימנו מאבק לאורך כל השנים על זהותנו כיהודים המבקשים ארץ משלנו, מדינה עצמאית, להיות בני חורין, לא יכולים להסכים לגירוש זה." דבריו צמררו אותי. חשתי כי ערכי הפלמ"ח שיש בהם המון סולידריות וכ־מיהה למולדת משלנו זורמים בי וקו־ראים לי לפעול.

יצרתי קשר עם 22 קיבוצים בכל רחבי הארץ והודעתי לכל על הצעד לקליטתם המיידית של הפליטים באם הגירוש לא יבוטל. שר הפנים דאז אלי ישי, הגיש למשטרה תלונה נגדי על "המרדת עם", נפתח תיק חקירה. 22 הילדים והאימהות עמדו לנוע לקיבו־צים ביום שלישי בשבוע הכל דווח הכל היה שקוף. התוצאה – השר ביטל את הגירוש ביום שני וכל השאר היסטוריה.

חלפו שנתיים והמאבק על החזרתו של החייל השבוי בידי החמאס גלעד שליט בשיאו. בערב יום העצמאות נשאתי דב־רים בבית הפלמ"ח והזכרתי לכולם את התרגום המעשי לערכי הפלמ"ח "רעות" ו"ערבות הדדית", בהקשר למאבק לש־חרור גלעד שליט. בתום הטקס המרגש ניגש אלי פלמ"חניק ותיק וידוע, ונזף בי על המחיר שעומדים לשלם באם גלעד שליט ישוחרר. כעבור שעה הייתי בטל־פון עם חיים גורי ושאלתי לדעתו. חיים היה נחרץ והחמיא לי: "אתה התגלמות של מעשי אביך 'פוליטרוק הפלמ"ח' אל תירא אתה מגשים את ערכינו". לבי דפק בחוזקה והודתי לו בהתרגשות על הת־מיכה במאבק שכו היה שנוי במחלוקת.

פגישתנו האחרונה הייתה באירועי המאבק על דמותו של שער הגיא. גורי היה תשוש מאוד, מיעט לנוע ולדבר, לקחתי זוג כיסאות תמכתי בידו וישבנו בצד שנינו לבד כ־20 דקות תמימות. הזכרתי לו את דבריו ביום הזיכרון לאבי כחצי שנה קודם בביה"ס שדה מעל שער הגיא, ושאלתי לדעתו על המצב המדיני ביטחוני שנקלענו אליו בחתירה לשתי מדינות ולחוסר אונים של המנהיגות הלאומית הקיימת. "מה עושים?" שאלתי, גורי חייך באהבה שם את ידו על לחיי ואמר כמה מילים מש־מעותיות שלעולם לא אשכח והן יישא־רו רק בינינו לעד.

חיים גורי סימל עבורי את הפלמ"חניק הכמעט יחיד שידע והעז בגילו הקשיש להגיד ולכתוב על המ־ציאות של היום במבט של לוחם ומ־שורר, הנושא בתרמילו ערכים ושוב ערכים המקרינים על המציאות היום ומאתגרים אנשים אכפתניקים וצעירים בלי די.

"איפה עוד יש אנשים שכאלו?" כתב המשורר ולא ידע כמה צדק!

יואל מרשק - גבעת השלושה

אין מקום מתאים יותר מגו'ערה למורשת הקיבוץ

למזכירות התנועה הקיבוצית – מספיק לג־רור רגלים בשאלה איפה להקים את האתר למורשת הקיבוץ. המקום המתאים לכך הוא ג'ערה.

ג'ערה עומדת בשיממונה כבר שנ־תיים. שם חונכו במשך 80 שנה פלמ־חניקים מפקדים בצה"ל וגדנ"עים. פה נאחזו ראשוני עין השופט בעלותם לג־בעות רמת מנשה. המקום המקסים הזה כאילו תפור למורשת הקיבוץ. מסביבו מערת הפלמ"ח, הסליק של עין השופט. מגדל הדבורים בדליה. עמק השלום ואזור ההתיישבות הקיבוצית.

קבלו את ההחלטות הנכונות לפני שמישהו יתחרט בממשלה. צריך לא־פשר למשרד ראש הממשלה לממש את רעיון מורשת הקיבוץ. עין שמר דחו. דגניה א' דחו. בג'ערה לא ידחו. רגע לפני שרעיון הקיבוץ הופך "לש־מורת טבע", מוזיאון למורשת הקיבוץ בג'ערה יספר לעולם את הסיפור הייחודי של הקיבוץ.

אורי סביר, רמת השופט

לציונות הומנית, לסוציאליזם דמוקרטי־ליברלי ולאחוות עמים של חתירה לשלום

מפלגת מרצ נמצאת בשנה האחרונה במאבקים פנימיים דווקא בימים שהצורך בה מורגש ע"י רבים וקיימת הזדמ־נות לפעולתה וגידולה. הבחירות של יו"ר המפלגה תתקיימנה ב־22.3.2018 בהשתתפות של יותר מ 25,000 מתפקדים (שכ־36% מהם נוספו בחודשים האחרונים).

מתמודדים בבחירות אלה חמישה חברים. בהם גם זהבה גלאון שנבחרה בשתי הקדנציות האחרונות ופעלה בתקופה קשה ואנו מעריכים ומודים לה. לנו, חברי הקיבוץ הארצי (לשעבר) שפועלים כבר שנים להצלחת מרצ, יש עניין רב בהצלחתו של אילן גילאון להיבחר.

אילן הוא היחיד מבין חברי הכנסת של מרצ שהתחנך בנעוריו בתנו־עת השומר הצעיר ומפ"ם (כעולה מרומניה באשדוד). אח"כ נבחר כצעיר חברי עיריית אשדוד – לסגן ראש העיר. בהמשך פעילותו נבחר לכנסת מטעם מרצ. אילן נוהג להזכיר לחברי מוסדות המפלגה, כשהם מתרכזים בדיון על השלום או זכויות האזרח, שאנו גם ציונים בדרכנו החלוצית וגם סוציאל־דמוקרטים. בכל שנות פעילותו ובעיקר בכנסת, הוא משתתף או יוזם טיפול בצורכי התנועה הקיבוצית וכזכזה הוא כתובת לחברי הקיבוץ. בשנה האחרונה, היה פעיל מרכזי בדאגה לנכים (בעצמו נכה). אילן הוא אחד מדור הביניים במפלגה, מקורי בחשיבתו ומתחבר תמיד לצעירים ולאוכלוסיות שאינן מתעניינות במרצ. אילן איננו "זר שצונח לכבוש מפ־לגה", בלי שיכיר את חבריה והם שיכירו אותו. יש בו חידוש ורעננות ביחד עם ניסיון שהגיע לבגרות פוליטית. בעת הזו הוא יכול להנהיג את מרצ כבית – לאלה שבחודשים האחרונים לא מוצאים את מקומם במפלגת העבודה.

ההתפתחויות הפוליטיות וחקירות השחיתות מעלים בשנה זו את הסי־כוי לבחירות כלליות בישראל. גם הסיכויים למבצעים צבאיים בצפון או ברצועת עזה גדלו ועמם גדלה התסיסה בקרב הפלסטינים עם חוסר המו־צא, הייאוש והמשברים ההומניטאריים. לא רק את נתניהו צריך להחליף אלא את מדיניות הממשלה. לא תרגילים פוליטיים לחלוקת השלטון. מרצ יכולה להשפיע בהליכה לבחירות כמפלגה עצמאית, או בהקמת מערך עם מפלגת העבודה, או בהתחברות למפלגת חד"ש שתפרוש מהרשימה המאוחדת. בכל אחת מאפשרויות אלה – מרצ תוכל להתקדם רק כמפל־גה ציונית, רק כלוחמת עקבית לאחוות עמים ופתרון שתי המדינות ורק כמפלגה סוציאל־דמוקרטית. לכך צריך/ה הנבחר/ת לנווט – בלי הצה־רות הכשר לתרגילים פוליטיים עם מפלגות הימין הקיצוני. זה לא הזמן למועמדים/ת חסרי ניסיון שהתבטאותם מביכה, הם יוכלו להיבחר בעתיד. האחד שיוכל לעשות זאת בימים אלה – הוא אילן.

נמשיך לפעול וניצור תקוות חדשות במרצ.

גיורא פורמן, מעברות

הזוכה בפרס החינוך - מ.א. מנשה

הזוכה בפרס החינוך הארצי היא המועצה האזורית מנשה, ולא כפי שנכתב בכותרת הידיעה שפורסמה כאן בשבוע שעבר.

עיתוני ההתיישבות מגדילים את החשיפה שלך!

ניתן לקרוא את עיתוני הזמן הירוק, קו לחתושב, יבול שיא, הרפת והחלב גם באתרים הבאים:

www.tmoshavim.org.il/index.aspx?id=4327 תנועת המושבים
www.ihaklai.org.il האיחוד החקלאי
www.fgo.co.il/HTMLs/home.aspx ארגון מגדלי הפרחים
www.ofek-israel.org.il אופק
www.kib.org.il/yarok.html קיבוצניק
www.israel.agrisupportonline.com הפורטל לחקלאות טבע וסביבה

חפשו אותנו בפייסבוק

הזמן הירוק

עורך: יעקב לזר Lazar@nachshon.co.il • **מנהלת עיתון**: עדנה זיו • **מנהל מכירות**: שי מזרחי, • **עיצוב ועריכה גרפית מערכת ומודעות**: בני בנגלס
כתבים: ארנון אבני, יבל ברקאי, עלי קדם, שוש גרץ, חני סולומון, יובל דניאלי, עזרא דלומי, מיקי נירון, שרה כוכבי, אבנר רון • **הפקה**: קארין מתנה _kav
daf@tmags.co.il טל' 073־2369058 פקס' 073־2369088 • **מיחשוב**: ג'לברט בנג'ו • **מזכירת סניף דרום**: אנה רייזנקינד
יועצי פרסום: יעקב קניאל, שי מזרחי, יורם טביבי, • **מודעות**: kav_daf@tmags.co.il • **המערכת אינה אחראית על תוכן המודעות**

תכלת תקשורת עולם של מגזינים

חפשו אותנו בדף הפייסבוק: הזמן הירוק, קו למושב, יבול שיא, הרפת והחלב עיתוני המרחב הכפרי המערכת והמנהלה רח' מנחם בגין 53, ת"א • כל הזכויות שמורות. אין להעתיק, לתרגם, לשדר בכל אמצעי, לאחסן במאגר מידע, לפרסם או להפיץ בכל אמצעי כל חלק מן המודפס בעיתון הזה.
סיימתם לקרוא? אנא השליכו את הגיליון לפח המחזור הסמוך למקום מגוריכם.

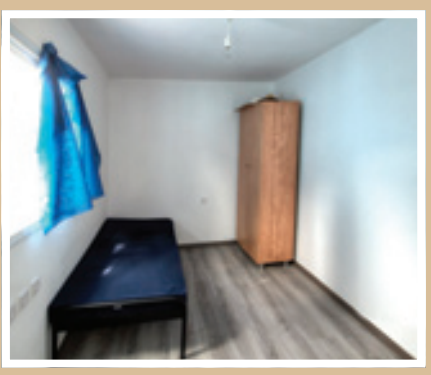

יד שנייה משופץ

מגורים יד שנייה משופץ

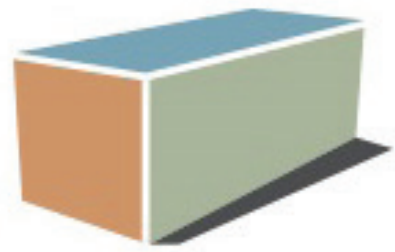

יד שנייה

היחידה

בנייה מתועשת

מפעל ותצוגה
לכיש 72
מושב גבעת כ"ח
טל. 03-6227888
נייד: 050-7393030
מוצרים נוספים בקרו באתר האינטרנט
www.tal-caravan.com

- **ייצור מבנים מתועשים לכל מטרה בכל גודל, והסבת מכולות למבנים מגורים ומשרדים מכולות מחסן וקירור והעתקת מבנים**

- **מבנים יד שנייה במצבים שונים**
- **אפשרות לקבל משופצים ולא משופצים כולל צימרים עם חיפוי עץ מתועשים ומכולות מוסבות**

מכולות מחסן וקירור

מגורים יד שנייה

ביתן שומר יד שנייה

צימר יד שנייה

נפטר המשורר עלי אלון

המשורר עלי אלון, חבר עין שמר, הלך לעולמו ביום א׳ השבוע, בן 82, לאחר מחלה קשה. הלווייתו התקיימה ביום ב׳ אחה״צ בקיבוצו. הניח אחריו אישה, שמחה, ארבעה ילדים ו־13 נכדים.

אלון פרסם כ־20 ספרי שירה ופרוזה, ספרי מדרשים, סיפורים ומאמרים, ולא מעט מי־צירותיו הופיעו במשך השנים ב״הדף הירוק״ שהפך ל״הזמן הירוק״. בין ספריו: ״אלה תו־לדות יעקב״, ״מדרש הקרפדים״, ״רשימת כשל״, ״לב צעצוע״, ״סיטרא־אחרא – השטן כותב את התנ״ך״ ו״קהלת של צרצרים – מדרש״. ספרו ״איתקה״ הוא אוטוביוגרפיה לפי האודיסיאה, המסכם את תולדות חייו בעין שמר, הקיבוץ בו נולד ובו חי כל חייו, ואותו כינה ״טבור העולם״.

אלון נולד ב־1935 ליעקב קוז׳ימירסקי (אלון) ורחל וסרמן, שניהם חברי עין שמר. למד במוסד החינוכי מבואות עירון והת־גייס לגולני. בין השנים 1960 ל–1963 שהה בפריס ולמד ספרות צרפתית. בשנת 1963 נישא לשמחה יחזקאל שעלתה ארצה כיל־דה מבגדד. השתתף במלחמת סיני, מלחמת ששת הימים, מלחמת יום הכיפורים ומלחמת לבנון הראשונה, והשתחרר משירות מילואים בדרגת רס״ן. במלחמת יום כיפור שימש כמ־פקד פלוגת הסריקות של יק״פ צפון (יחידת הקבורה הפיקודית). על תפקיד זה אמר: ״כאן נפגשתי עם מחיר המלחמות והאבל, יותר מאשר עם שמחת הניצחונות״. בעין שמר היה רועה צאן, מזכיר הקיבוץ, רכז ועדת התר־בות ועורך עלון הקיבוץ ועוד. ב־1969 החל בלימודי יהדות במסגרת השלוחה הישראלית של בית המדרש לרבנים באמריקה ושנים מאוחר יותר למד בבית המדרש שהקים יריב בן אהרון ב״מדרשה״ באורנים. שימש כעו־רכו של ״השבוע בקבה״א״, היה אחד מאנשי ״שיח לוחמים״, השתתף בעריכת ״מחברת שדמות״ וכתב יחד עם יריב בן אהרון מסכ־תות של מקורות על ביאליק, ברנר, אלתרמן קפקא ואחרים.

היה איש שמאל מובהק, חבר מפ״ם ואחר כך מרצ, וברבים מהדברים שכתב מיוצגת השקפת עולמו ההומנית, הכמיהה לשלום ולאחוות עמים. בספרו ״סטרא אחרא״ התריס כנגד האמונה והמסורת והעלה את סיפורי המקרא מזווית ראייה חילונית המטילה ספק בכול. ״ויום אחד קמו אנשים בודדים... והמ־ציאו את הספק, העזו לשאול, לא־להאמין, להיות 'חילוניים' בעולם שטוף אמונות״.

תְּהִלִּים עַל הַדֶּשֶׁא הַגָּדוֹל

בְּעֶרֶב שַׁבָּת, בַּקַּיִץ: חֲדַר־הָאֹכֶל
שָׁט עַל הַדֶּשֶׁא הַגָּדוֹל כִּסְפִינָה
מוּאֶרֶת חַלּוֹנוֹת, הַיְלָדִים
מְשַׂחֲקִים עַל הַדֶּשֶׁא. הַהוֹרִים בְּחֻלְצוֹת לְבָנוֹת
מְשׂוֹחֲחִים בְּנַחַת עַל הָרַחֲבָה.
הָעֶרֶב פּוֹרֵשׂ אֶת כְּנָפָיו כְּדוֹגֶרֶת
הַמַּכְנִיסָה אֶת אֶפְרוֹחֶיהָ
תַּחַת כְּנָפָהּ.

בִּשְׁבִילִי זוֹ הַשָּׁעָה הַיָּפָה בָּעוֹלָם. בַּיְקוּם כֻּלּוֹ.

רַק אֶתְמוֹל שְׂחַקְתִּי כָּךְ גַּם אֲנִי (חֲדַר־הָאֹכֶל
שָׁכַן אָז בְּצְרִיף עִם עֵץ הַפִּלְפֵּל הָרֵיחָנִי
נוֹטֵף הַשָּׁרָף)
הַיּוֹם מְשַׂחֵק כָּאן בְּנִי וּמָחָר
נֶכְדִי – ־

(עלי אלון, מתוך: יחף – תהילי עין־שמר, הוצאת ספרית פועלים)

אבד לי רע

יובל דניאלי

״שנינו נולדנו באותו אזור, ואנו חיים בו, על פרדסיו ושדרות ברושיו. שנינו בני קי־בוץ ושנינו נושאים בלבנו את אותו מטען אישי ורואים את העולם דרך אותם משקפיים – דבר המקרב אותנו באופן אישי ואמנותי. נוצרה בינינו שותפות מידית, כמו שניים המ־נגנים את אותה המנגינה, באותו סולם, בשני כלים או מדיומים שונים״, כך היטיב לבטא עלי אלון את טיב הקשרים שנרקמו ביננו לאורך השנים.

ההודעה על פטירתו של עלי תפסה אותי לא מוכן, למרות שידעתי על מחלתו. כאשר מגיעה הבשורה הקשה היא כואבת וחודרת לנשמה. עצב עמוק ופספוס, מהולים בייחד. עצב על רע ואדם שהייה לי כתובת זמינה תמיד להתחלק עמה בספקות היקום. אדם – שלמרות ראייתו המפוכחת והכואבת את המציאות השאיר תמיד פס לבן של תקווה. פספוס על מה שעלי המשורר, הבעל, האב והסב היה לו עוד להוסיף ולתת לעולם השי־רה הישראלי והקיבוצי ולמשפחתו האוהבת.

רבות פעלנו בייחד. ספר משותף (רקוויאם לברוש), טור אמנותי – פוליטי ב״חותם״ (בקווים מקבילים), והרבה שיחות נפש במחו־זות היצירה אחד אצל רעהו. תמיד אזכור את אותה הליכה אינטימית וחברית של שנינו לפני שלושים שנה, על שביל החול שלאורך הפרדס בואכה בית העלמין. עלי שלף אולר מכיס מכנסיו, קטף מעץ התפוז שמוטי כתום נאה מראה. בטקסיות מלווה בהסבר מדופלם קלף ספירלה מדודה, כך שלא תישבר קליפת התפוז, בחיתוך אחד שלם... ״זו ממש אומנות לקלף כך תפוז״, אני מעיר לעלי. הוא מפלח את התפוז ומושיט לי פלח אחד עסיס וטעים. הסתיו כבר באוויר, קרירות טופחת על פני־נו. עם פלחי התפוז שבפה היינו דנים בגורל הברושים שנעקרו.

ברושים

מילים ירוקות
דקות צוואר
מתפילה
נשמות עולות לעולה
בבקעה ובהר
כשאני מסתכל בהם
עולה בי אהבה נוראה
לארץ השכולה הזאת
שככה בוכה.

(עלי אלון, מתוך ״רקוויאם לברוש״)

תנועות ההתיישבות מתנגדות להארכת תוקף עבודתה של הותמ״ל

התנועה הקיבוצית ות־נועת המושבים מתנג־דות להארכת תוקף פעילותה של הותמ״ל – הוועדה לתכנון מתחמים מועדפים. עו״ד מיכה דרורי מהמחלקה המשפטית של התק״צ ועו״ד עמית יפרח, מאגף קרקעות בתנועת המושבים, שלחו השבוע מכתב דחוף ליו״ר ועדת הפנים והגנת הסביבה, ח״כ יואב קיש מהליכוד, ובו בקשה שלא לקיים דיון בוועדה בהארכת תוקף פעילותה של הותמ״ל. הותמ״ל הוקמה מתוקף החוק לקידום הבנייה במתחמים מועדפים לדיור, כהוראת שעה לארבע שנים, במטרה לייעל את ההליך התכנוני של תכניות למגורים ולקצר את לוחות הזמנים להשלמת ההליך. עתה מונחת בפני ועדת הפנים בקשה של ראש הממשלה ושר האוצר להאריך את תוקף פעולתה.

במכתב לחה״כ קיש, מצוינים מספר יישובים, בעיקר מושבים, שעל פי החלטת הותמ״ל יוחזרו קר־קעות חקלאיות שלהם למדינה, כדי להקים עליהן יחידות דיור. מוזכ־רים לעניין זה מושב מגשמים, כפר סירקין, כפר ביל״ו, כפר ביאליק, כפר מכבי ועוד. במכתב נאמר, כי ״החלטות הכרזה אלו מכוח חוק הותמ״ל, עתידות לחסל את קיומם של היישובים המנויים לעיל כצורת התיישבות סטטוטורית חקלאית עד 'לחיסולם המוחלט', כפי שהתבטאו פקידים בכירים״.

״אין זה סוד שחוק הותמ״ל וההכר־זות שהתקבלו מכוחו, גרמו להפקעה דה־פקטו של עשרות אלפי דונמים של קרקע חקלאית חכורה ומעוב־דת (למעלה מ־65 אלף דונם)״ נאמר במכתב, ״אין ספק שחוק הותמ״ל במתכונתו הנוכחית מסכן את קיומה של התיישבות החקלאית במדינת ישראל ולפגיעה אנושה בחקלאות כולה, כולל פגיעה בכושר הייצור החקלאי, ביטחון המזון, הריאות הירוקות והשטחים הפתוחים״.

נמסר ששתי התנועות מתכוונות לפנות לבג״ץ ולטעון לחוסר החוק־תיות של חוק הותמ״ל. ״אנו מתנ־גדים באופן נחרץ לבקשתו של שר האוצר להאריך את חוק הותמ״ל. עמדתנו ברורה הפוכה והיא, שבש־לה הועת לתקן את חוק הותמ״ל כך שתהיה הגנה מוגברת על הקרקע החקלאית ותיפסק ההכרזה על מת־חמי דיור נוספים שבהם ישנה קרקע חקלאית״.

חה״כ איתן ברושי הביע גם הוא התנגדות להארכת תוקף עבודת הותמ״ל והוא דורש להכניס תיקונים מהותיים שירסנו את פעולתה. ״מה שעומד על סדר היום זה לא הצו־רך בבנייה; זה לא הצורך בהרחבת השטחים לקליטה נוספת בערים״, טוען חה״כ ברושי, ״מה שעומד על סדר היום זה האיזונים והבלמים שה־ממשלה איבדה. אפשר לבנות בכל מקום, אבל לא במחיר של חיסול הכפר והחקלאות. הותמ״ל היא לא מעל החוק. העיקרון צריך להיות שאסור לעבור את קו פרשת המים שבו אם לוקחים את הקרקע זה כבר לא ישוב כפרי חקלאי. אין החלטת ממשלה ואין חוק שמאפשרים להרוס מושבים וקיבוצים. אינני מקל ראש בחשיבות המהלך של הגדלת ההיצע לבנייה, אולם מכאן ועד ביצוע נרחב של הפקעה רבתי עד כדי פגיעה אנושה בשטחי חקלאות ובחקלאים ארוכה הדרך. פגיעה זו עלולה להיות בלתי הפיכה בכל הקשור לביטחון המזון לאזרחי ישראל ובריאות הירו־קות שעוד נותרו בארצנו״.

טיולי עומק גיאוגרפיים

אירופה

איסלנד – 12/13 ימים
במהלך יולי-אוגוסט מגוון רב של טיולים מובטחים

אלבניה וקוסובו בג'יפים – 8 ימים
18.5 | 6.9 | 21.9

האיים הקנריים בדגש הליכות קלות – 9 ימים
26.3 יצחק יצחק, הנחת הרשמה מוקדמת

מונטנגרו – טיול עומק בשמורות הטבע – 8 ימים
16.5 שמעון אלכסנדר מובטח | 6.6 ורד אביבי |
20.6 רבקה פרץ מובטח

קאמפניה ופוליה, פניני דרום איטליה לעומק – 11 ימים
20.4 אריה קורן

ג'יפים ברומניה – 8 ימים
31.3 מיכל בן עטר מובטח

טיול עומק לגיאורגיה – 11 ימים
29.3 עמי מגן | 8.5 אורי לוין

גיאורגיה וארמניה הטיול המקיף – 15 ימים
29.3 עמי מגן | 8.5 אורי לוין

טרק לסיירה נבאדה – 8 ימים
4.6 יריב אברהם מובטח

פירנאים רגל קל בשמורות הטבע – 7 ימים
1.4 שילה מזרי מובטח | 14.5 שילה מזרי | 11.6 אלון מורגנשטיין

רכס הפירנאים כולל הבסקים – 10 ימים
4.5 | 6.7

ג'יפים בפירנאים – 7 ימים
1.4 מובטח

פורטוגל – 11 ימים
28.3 גדי אורמיאן | 1.4 גיורא ברק | 30.4 תמי פורטים |
13.5 שאול שרגאי | 20.5 תמי פורטים |
10.6 שאול שרגאי

פורטוגל ומדירה – 11 ימים
2.4 גדי אורמיאן מובטח | 24.4 תמי פורטים |
7.5 שאול שרגאי

פורטוגל ומדירה – 12 ימים
27.3 גיורא ברק

פורטוגל ומדירה – 15 ימים
12.6 תמי פורטים

פרובאנס ודרודון – 9 ימים
26.3 אריה קורן

דרום ספרד – 8 ימים
25.4 ד"ר אורנה צפריר

יוון – 8 ימים
9.4 ורד אביבי

יוון –10 ימים
1.4 אלי גרציאני מובטח | 20/4 ורד אביבי מובטח

ג'יפים ביוון – 7 ימים
1.4 בועז ורול מובטח

ג'יפים ביוון – 10 ימים
31.3 מובטח

אסיה

אזרביג'אן לעומק – 8 ימים
28.3, 2.4, 11.5- יצחק יצחק

יפן בפריחת הדובדבן
14 ימים
קלאסי 20.3 אשחר יופה מובטח |
3.4 איתן קרן מובטח |
20.4 איתן קרן

15 ימים
בדגש האי שיקוקו וכפרים לא מתויירים
25.3 סתיו קמינסקי

17 ימים
אותנטי 24.3 רז מור מובטח | 31.3 מתי קיי מובטח |

ויאטנם וקמבודיה – 17 ימים
20.3 שמוליק פרידמן מובטח

בהוטן – 14 ימים
10.4 שאול שרגאי כולל פסטיבל הרודודנדרום מובטח

ירדן הקלאסית – 3 ימים
יציאות מובטחות מידי שבועיים

סרילנקה לעומק – 12 ימים
27.3 רונן חייט מובטח

סין
14 ימים
כולל הר טיאנמן וגשר הזכוכית
1.4 מאיר גולד | 17.4 מתי קיי |
21.5 ספי פרנק

20 ימים
הטיול המקיף כולל יונאן וסצ'ואן
22.3 מאיר גולד | 1.5 ספי פרנק מובטח

הודו
הודו הקלאסית – מסע בנתיבי המהרג'ות – 17 ימים
2.4 אורי אלכסנדרון

אוזבקיסטן – טיול מקיף
23.4 זאב לוין | 24.9 סוכות שמוליק פרידמן

קירגיסטן ודרך המשי – 22 ימים
18.5 אשחר יופה מובטח | 22.5 | 8.6מוטי אפשטיין מובטח

מקיף לטיבט על גג העולם – 19 ימים
14.5 מוטי אפשטין בחגיגות הסקא דווה | 1.7 עירית להב
מובטח | 15.8 רנן הורקני פסטיבל | 1.9 אשחר יופה

טאיוואן המפתיעה 13 יום
24.7 מאיר גולד

מקיף לנפאל בשילוב ג'יפים לרכס האנפורנה –11 ימים
25.3 אחיק דור מובטח

אל ממלכת מוסטאנג ה"אסורה" דרך רכס האנאפורנה- 13 ימים
17.5 אורי לוין

חורף אקסטרים בשלג

אופנועי שלג ברומניה – 5 ימים
כל שבוע במהלך החורף
יציאה מובטחת ל-4 משתתפים

מרכז אמריקה

קובה וקוסטה ריקה – 16 ימים
23.3 רן שפיר |
5.4 יוסי הרצוג מובטח

גואטמלה וקוסטה ריקה – 17 ימים
2.3 עמוס גולדבלאט מובטח | 23.3 פסחא באנטיגואה
עוזי טאובר מובטח

ג'יפים בקוסטה ריקה – 11 ימים
ייחודי לאיילה
3.4 רויטל לוי שטיין

אפריקה

דרום אפריקה – 14 ימים
11.5 מיכאל ארנון | 26.6 מיכאל ארנון

מרוקו טנג'יר – 12 ימים
14.3 יובל לוטם מובטח | 31.3 שולי קציר מובטח

מרוקו ג'יפים משולב – 12 ימים
26.3 יובל לוטם מובטח | 31.3 שמוליק פרידמן מובטח |
21.4 שמוליק פרידמן

מצרים – 10 ימים
9.3 שאול שרגאי מובטח | 13.3 טיול רוחני אורי לוין מובטח |
29.3 אורי לוין מובטח | 31.3 אלי מאלי מובטח

דרום אמריקה

פניני פטגוניה – 17 ימים
22.3 יוסי הרצוג מקומות אחרונים

חדש באיילה – שייט גיאוגרפי

מיוחד

איי הגלפגוס – 8 ימים
צ'אנג ראי ללואנג פראבנג – 8 ימים
נהר האמזונס ונהר הנגרו – 6 ימים
משולש הזהב לויינטיאן – 11 ימים

הנכם מוזמנים לסדרת הרצאות חינם על יעדים נבחרים - פרטים באתר איילה גיאוגרפית
איילה גיאוגרפית טלפון: 03-9436030 www.ayalageo.co.il

למה שנאמין לך, אדוני ראש הממשלה?

אדוני ראש הממשלה. העמדת את הציבור בפני דילמה – אנחנו צריכים לבחור למי להאמין – למפכ"ל המשטרה רוני אלשייך, שטען שגורמים בעלי כוח שלחו חוקרים פרטיים לאסוף חומרים נגד אנשי משטרה שחקרו את הפרשיות שנקשרו בשמך, או להאמין לך, כשאתה טוען שזו ההאשמה הזויה ושקרית ומטילה צל כבד על החקירות וההמלצות שנעשו בענייניך?

אתה מבין ראש הממשלה, לאדם כמוני יש שתי בעיות מרכזיות כשאני מתבקש לקבל דווקא את הגרסה שלך. האחת – כבר הוכחת לא פעם ולא פעמיים, שלא ניצב בפניך שום קושי לומר דברים שהם לא אמת, כשהדבר משרת אותך. הנה, רק לפני שבועיים טענת בפני שרי הליכוד, שאיש העסקים ג'ורג' סורוס עומד מאחורי מימון הקמפיין נגד גירוש מבקשי המקלט להם אתה קורא מסתננים. ידעת שזו לא אמת, ובכל זאת אמרת מה שאמרת. סורוס הכחיש וקרא לך שקרן. אתה יודע מה יזכרו לך לנצח נצחים? את "הערבים נעים בכמויות לעבר הקלפיות, עמותות השׂמאל מסיעות אותם באוטובוסים". שקר וכזב, במיוחד התוספת המרושעת שלך על ההסׂעות המאורגנות ביוזמת עמותות השמאל. ישנן לא מעט דוגמאות נוספות מהזן הזה. לעומתך, אדוני ראש הממשלה, המפכ"ל אלׂשייך מצטייר כאדם הגון, שמנסה למלא את תפקידו ביושר, למרות המחיר האישי שהוא כנראה ישלם על כך. הוא לא תמיד שקול עד הסוף ולפעמים אומר דברים שמוטב היה אלמלא נאמרו (התגובה על האירוע באום אל חיראן), אבל שקרן הוא לא.

הדבר השני עמו יש לי קושי, היא האמירה שלך שהטענה שהיה ניסיון לאסוף מידע נגד חוקרי המשטרה, היא הזויה ושקרית. מדוע הזויה? הרי כבר היו דברים מעולם. אנחנו יודעים למשל, שלאחר שמני נפתלי הגיש את התלונה על תנאי העסקתו בביתך, נשלחו אנשים לאסוף עליו חומרים מפלילים. נמצאה עובדת אחת שטענה שהוא הטריד אותה מינית, טענה שנבדקה על ידי המשטרה ולא התפתחה לשום דבר. (אולי היא לא התפׂתחה לשום דבר במסגרת ההפיכה שמנסה המשטרה לבצע במדינה, כפי שטוען חה"כ אמסלם?) לאחר מכן נמצא תושב עפולה שהתלונן במשטרה, שהוא ראה את נפתלי "סוחב" כמויות גדולות של מצרכים מביתך ומביא אותם לגיסו המתגורר בעפולה. גם מהתלונה הזו, כפי שבוודאי ידוע לך, לא יצא כלום. בתחקיר שהכין ברוך קרא ושודר ב"המקור", נאמר שבמהלך החקירה של המׂתלונן מעפולה הפך האיש ממתלונן לחשוד. ציטוט: "המשטרה התרשמה במהלך חקירת תלונתו, שההצהרה שמסר הייתה כוזבת. במהלך החקירה הוא הפליל עצמו ככזבן יותר מפעם אחת. למשטרה הייתה אינדיקציה ברורה כי הוא מופעל בידי גורמים אינטרסׂנטים". למרות שהחקירה העלתה שהאיש מכזב וידעת זאת, אתה לא מצמצת, ובנאום ערב ראש השנה האחרון שלך בפני מרכז הליכוד המריע, אמרת ש "יש מי שהתלונן במשטרה, שהוא ראה את היו"ר העתידי של העמותה למלחמה בשחיתות (כלומר את מני נפתלי), פורק מרכבו מדי שבוע חמישה עד שבעה ארגזים של מצרכי מזון וחומרי ניקוי ומביא אותם לגיסו". (תראה אדוני ראש הממשלה איך כולם 'התפכו' עליך. אפילו חוׂבשי כיפה כמו רוני אלשייך וברוך קרא יוצאים נגדך במקום לתמוך בך כמצופה מהם).

רוצה לומר – אם נשלחו אנשים לחפש חוׂמרים מפלילים על מני נפתלי, מדוע שנשלול על הסף אפשרות שגורמים בעלי השפעה עשו מאמץ דומה גם בכיוון חוקרי המשטרה שעסקו בפרשות שלך?

אמרת, אדוני ראש הממשלה, וחזרת ואמרת, ושוב ושוב חזרת ואמרת, שלא יהיה כלום כי אין כלום. אבל כבר יש משהו מאוד משמׂעותי – ישנה הסכמה של המשטרה להמליץ על הגשת כתבי אישום נגדך בתיקים 1000 ו־2000, כולל אישום על שוחד בתיק הראׂשון. השבוע גם נאמר, שישנן עדויות חדשות שמסבכות אותך בפרשת 4,000 ושעכשיו אולי תצטרף לחבורה גם פרשת 5,000. אתה תולה את יהבך ביועמ"ש מנדלבליט. אבל אפילו מנדלבליט לא טוען שאין כלום. הוא טוען שיש, אבל מכיוון שהוא לא בטוח שמה שיש יבטיח לו הרשעה ודאית במידה ויוגשו כתבי אישום נגדך, הוא אולי יחליט בסופו של דבר שלא להגיש כתבי אישום. (חייבים להודות שזה טיעון די עלוב, אדוני ראש הממשלה).

אולי מנדלבליט יסׂפק בסופו של דבר את הסחורה שאתה מצפה ממנו שיסׂפק. ואולי לא. אי אפשר היום לבטוח באף אחד. אולי הוא יחליט מה שהחליט המפכ"ל אלשייך, שהודיע שהוא לא עובד אצלך. אגב, גם היועמ"ש איבד לא מעט מהאמון שהיה בו, בייחוד לאחר פרשת ההפגנה ליד בית הכׂנסת, אחרי שהתברר שאין קשר בין הגרסה שהוא הפיץ (הפריעו לו להגיד קדיש על אמו, מאבטח נאלץ לחלץ אותו) ובין מה שהתרחש שם בפועל.

איך אמר השבוע אהוד אולמרט? שהוא מאחל לך שתסיים את תפקידך מהר ובדרך נאותה. הוא לא פירט מהי הדרך הנאותה בעיניו, וכפי שאתה מבין, אדוני ראש הממשלה, יכולות להיות לכך פרשנויות שונות.

כולם בצד של הרעים

במפלגת הבית היהודי לא מחבבים את מבקר המדינה יוסף שפירא. פעם אחר פעם בדוחות שהוא מפרסם , נמתחת ביקורת על הדרך בה נוהגים בכירים במפלגה בכספי הציבור. מצב בלתי נסבל שצריך לשים לו סוף. מי הוא שיגיד להם מה לעשות עם הכסף שהמדינה הפקידה בידיהם?

במאי 2017 פרסם המבקר שפירא דו"ח ביקורתי חריף על השר אורי אריאל, בנושא הקצאת כספים לגרעינים התורניים. הדו"ח קבע כי מיליוני שקלים שנועדו במקור לחיזוק הפריפריה, הועברו על ידי השר אריאל, אז שר

יו"ר הקואליציה אמסלם: משטרת ישראל מנסה לבצע הפיכה נגד נתניהו

השיכון, לעמותות של מקורביו, שחלקן פעלו במרכז הארץ. בדו"ח נטען, שכ־62% מהתׂקציב, 51 מיליון שקל, הוקצו למקורבים בעלי תפקידים בקבוצות התיישבות במרכז הארץ. הביקורת הרגיזה אז מאוד את חה"כ בצלאל סמוטריץ'. "נדמה שהמבקר עובד אצל סתיו שפיר ואצל ארגון השמאל הקיצוני 'מולדת'", אמר סמוטריץ' , "יותר ויותר פעמים בזמן האחרון נופל המבקר בפח ומשמש כלי ניגוח בידי צד פוליטי אינטרסנטי כנגד צד פוליטי אחר. על הדרך הוא גם מנסה לסרס עוד ועוד את יכולתו של הדרג הנבחר לקבוע את מדיׂניותו ולממש אותה" .

באוקטובר 2017 פורסם כי חה"כ סמוטריץ' יוזם חוק להגבלת סמכויותיו של מבקר המׂדינה. החוק קובע שהמבקר לא יוכל לעסוק בנושאים בזמן אמת אלא רק בדיעבד, וגם שלא יוכל לפקח על תיקון הליקויים, מכיוון שתפקידו לבקר ולא להיות חלק מהתהליכים. במילים אחרות – אנחנו, הדרג הנבחר, נעשה מה שבא לנו. אתה, המבקר, תוכל לכל היותר לבדוק בדיעבד מה עשינו, ואנחנו נוכל את הדו"ח שלך לדחוף להיכן שדחפנו אותו עד היום.

בנובמבר האחרון הגיש יוסף שפירא את הדו"ח השנתי על הרשויות המקומיות. הדו"ח כלל התייחסות לשתי עמותות שחה"כ סמוטריץ' קשור אליהן – רגבים ואופק, שתיהן בענייני קרקעות. שפירא קבע כי המועׂצה האזורית מטה בנימין העבירה לעמותות הללו מאות אלפי שקלים כל שנה, תוך חריגה מסמכות וניגוד עניינים. למי שמצאו קשר בין החוק נגד המבקר אותו מקדם סמוטריץ' ובין הדו"ח, הציע סמוטריץ' לבדוק אפשרות אחרת – מבקר המדינה שרבב לדו"ח את שתי העמותות שהוא קשור אליהן, כדי לנקום בו על המהלכים שהוא מוביל מולו.

ביום ראשון השבוע עמדה ועדת השרים לענייני חקיקה לאשר את החוק של סמוטריץ'. הדיון נדחה לעיתוי מתאים יותר, כפי שנדחה בנובמבר בשנה שעברה. בקואליציה מבינים שאולי הם מגדישים את הסאה במתקפות על שומרי החוק. מכיוון שסיעת כולנו מתנגדת לחוק, ספק אם יגיע למימוש, תלוי במצב הרוח של כחלון.

הרמטכ"ל גדי אייזנקוט, שמקדם שילוב נשים בצבא ויצא נגד אלאור אזריה, הפך להיות "אויב" העם. המפכ"ל רוני אלשייך, שמגבה את חוקרי המשטרה העוסקים בפרשיות נתׂניהו, הוגדר "בוגד" בסביבת נתניהו ומואשם בניסיון לבצע הפיכה במדינה. על מבקר המׂדינה יוסף שפירא נאמר שהוא עובד אצל ארׂגוני השמאל ומנסה לסרס את הדרג הפוליטי הנבחר. שופטי בית המשפט העליון הם מזמן "כנופיית שלטון החוק", הסניף הירושלמי של מרצ. היועמ"ש מנדלבליט נהנה בשלב זה מגרירת הרגליים בה הוא נוקט ועוד לא הועבר לצד של הרעים. תלוי מה יחליט בענייניו של ראש הממשלה. שכחנו מישהו?

הזמנה
יום פתוח במו"פ דרום

ביום שלישי, 27.02.18 י"ב אדר ה'תשע"ח
בין השעות 09:00-15:00

בהשתתפות נציגי קק"ל, משרד החקלאות והמועצות האזוריות.
במסגרת היום הפתוח תוצג הפעילות המחקרית שנערכת במו"פ,
יערכו הרצאות מקצועיות ותתקיים תצוגה חקלאית עם מיטב החברות.

הנכם מוזמנים!

עיצוב: טליה קודי

מחקר ופיתוח דרום

לפרטים נוספים: פייסבוק - WWW.FACEBOOK.COM/MOPDAROMYOMPATOAH
אתר - WWW.MOPDAROM.ORG.IL | מייל - SHARONA@MOPDAROM.ORG.IL

כשהפולנים זועמים ובצדק

מבקרי החוק הפולני העוסק בשואה, לא קראו את החוק והגיבו בהתלהמות, למרות שהחוק אוסר רק האשמה קולקטיבית של העם הפולני באחריותו לרצח יהודים במחנות ההשמדה. ואצלנו?

עודד ליפשיץ

הפולנים זועמים מפני שרבים, כולל הנשיא אובמה, השתמשו בהגדרה הכוזבת מחנות ריכוז והשמדה פולניים" כשמדובר ב"מחנות ריכוז והשמדה גרמניים בפולין".

המשתמשים התנסחו ברשלנות מטעה ולא התכוונו להאשים את הפולנים בהקמה והפעלה של מחנות ההשמדה. אם הנאצים היו מקימים אותם בבלגיה וביוון, הם היו מדברים על "מחנות ריכוז והשמדה בלגיים ויווניים".

למרות שזו אינה הכפשה זדונית, השימוש הממושך במונח "מחנות השמדה פולניים" יצר נרטיב היסטורי מסולף שייחס לעם הפולני חלק מהאחריות להשמדת היהודים במחנות. בתגובה, הפולנים אישרו חוק שאוסר להשתמש במונח שמכפיש אותם. זה נכון וצודק וגם ממשלת גרמניה חזרה והכריזה, בעקבות החוק, שגרמניה היא האחראית הבלעדית למחנות ההשמדה. בחוק הפולני יש עיוותים וטעויות, אבל הפולנים מוכנים לדון בתיקונים כדי להגיע להסכמות. זה מה שהיה עלינו לעשות, אבל בחרנו בתגובה ישראלית הולמת ורפלקסיבית: התקרבנות פופוליסטית וגינוי היסטרי, וכשמדובר בפולנים, ישראלים רבים אוהבים לשנוא אותם, אפילו יותר משהם שונאים את הגרמנים.

נראה שמבקרי החוק לא קראו אותו והסתפקו בידיעות על חוק נוראי שמכחיש שפולנים רצחו יהודים, והגיבו בהתלהמות, למרות שהחוק אוסר רק האשמה קולקטיבית של העם הפולני.

אלוף המתלהמים, כמה צפוי, היה חה"כ יאיר לפיד, שהטיח האשמות שווא פופוליסטיות: "היו מחנות מוות פולניים ואף חוק לא ישנה זאת". באמת? שינקוב בשמו של מחנה מוות פולני! הבורות, העצלות והדמגוגיה גברו אצל לפיד על העובדות והאמת כשטען ש"מאות אלפי יהודים נרצחו על אדמתה בלי לפגוש קצין גרמני". פולנים רצחו יהודים, לא "מאות אלפים", וכל מיליוני היהודים שנרצחו והמעטים ששרדו פגשו המון קצינים גרמניים במרים ומגפיים ברחובות ובגיטאות, בבורות בהם נורו למוות, וברציפי הרכבות באושויץ ובטרבלינקה בדרכם לתאי הגזים. יהודים פגשו קצינים גרמניים גם ב"מצעדי המוות" ב־1945, כשאחרוני היהודים גורשו מפולין לגרמניה הקורסת, כדי שהצבא הארום לא יציל אותם וכדי שימותו מקור, רעב וקליעי הגרמנים שירו בחלשים שכשלו. הפולנים ביטלו את ביקורו של השר בנט, מפני שאמר, כמו לפיד, ש"פולנים... השתתפו...ברצח כ־200 אלף יהודים בשואה". האמנם? ואיך מחשבים?

ספטמבר 1942 בוצעה בגטו לודז' "אקציית הילדים", אולי הנוראה מכולן. המפקד הגרמני הנס ביבוב ציווה על ראש היודנרט היהודי חיים רומקובסקי למסור כ־20 אלף ילדים עד גיל 10 וזקנים שיגורשו למחנה ההשמדה בחלמנו. בתמורה הבטיח להשאיר בחיים את המבוגרים שמסוגלים לעבוד. רומקובסקי דרש מההורים, בנאום מצמרר, למסור את הילדים. שוטרי הגטו היהודיים עקרו תינוקות וילדים מזרועות הוריהם כשהקצינים הנאציים "רק" פיקחו על המבצע ולא נגעו בילדים. רומקובסקי והשוטרים היהודיים הושמדו עם אחרוני הגיטו. האם רומקובסקי, שוטריו ושאר ראשי היודנראטים והקאפואים היהודים, כולם אזרחי פולין, הם מהפולנים שהשתתפו ברצח יהודים? הם קורבנות הנאצים? הם גם וגם? האם שתי רבבות הילדים והזקנים בלודז' הם בין 200 אלף היהודים שפולנים אחראים לרציחתם? האם ביבוב וקציניו פחות אשמים בגלל שלא נגעו בילדים? ההתלהמות הפשטנית והכוזבת של לפיד, בנט ושכמותם היא זילות השואה! החשבון ההיסטורי עם הפולנים קשה ומורכב. אלפי פולנים רצחו והסגירו יהודים. כ־6000 פולנים חסידי אומות העולם הסתכנו בהוצאה להורג עם משפחותיהם והצילו יהודים. המחתרת הפולנית סייעה למורדי גיטו ורשה ב־1943 ומרדה בנאצים ב־1944. רק בפולין הגרמנים רצחו גם כשני מליון אזרחים נוצרים. אחרי המלחמה פולנים רצחו יהודים בפוגרומים. הפולנים הנציחו את השואה במאות אתרים, אנדרטאות ומוזיאונים, ומדהים לראות את הכמות האדירה של התלמידים הפולנים שמבקרים בהם.

בשורה התחתונה – רוב ההיסטוריונים שחוקרים את שיתוף הפעולה עם הנאצים, מדרגים את הצרפתים, ההולנדים, האוקראינים וההונגרים לפני הפולנים בפער משמעותי!

הפולנים מנסים, ובצדק, לטהר את עצמם מהאשמת שווא באחריות לאומית חלקית לפשע הכי נורא בהיסטוריה – השמדת היהודים במחנות, ובכך שהם פוגעים בחופש הביטוי ובמחקר פשעי הפולנים בשואה, ושאפילו מדריכי טיולים בפולין עלולים להיענש בחומרה.

ומה אצלנו? דווקא בגלל זכר השואה ולקחיה חובה עלינו לדבוק במוסר ולגלות חמלה ואמפתיה לכל הסובלים. יש ויכוח בשאלה כמה מהפלסטינים ברחו מרצונם במלחמת השחרור וכמה גורשו בכוח. אין ויכוח על התוצאה: שבע מאות אלף פלסטינים יצאו לגלות והפכו לפליטים. לפלסטינים זה אסון לאומי, ה"נכבה", וזכותם לציין ולהזכיר אותו כמו שהיהודים מציינים וזוכרים את החורבן בתשעה באב לפני אלפי שנים. מדוע הכנסת, שחוקקה חוק נגד הכחשת השואה, אישרה חוק להכחשת ה"נכבה"? מדוע ממשלת ישראל הרסה את מאות הכפרים שננטשו כדי להשכיח את זכרם ומדוע היום היא רודפת את "זוכרות", עמותה שמנציחה את הכפרים שנמחקו? כל ישראלי יודע, גם כשהוא מכחיש, שצה"ל, כמו כל צבא אחר, ביצע פעולות שאסור היה לו לבצע. למשל רצח אלפי שבויים מצריים בסיני ביוני 1967 אותו תיעדו חברי קיבוצים ב"שיח לוחמים", למשל הפצצות והפגזות שקטלו אלפי אזרחים, כולל מאות ילדים, במצרים, בלבנון וברצועת עזה. במקום לחקור את האירועים ולענוש את האשמים, ממשלתנו מטייחת את העוולות ומשתיקה את "שוברים שתיקה"! ערביי ישראל, רובם ככולם, הם אזרחים נאמנים שרוצים לחיות אתנו במדינתנו. מדוע אנחנו, כיהודים, ציונים, שמאמינים בצדקת דרכנו ובזכותנו למדינה שהקמנו, לא אזרנו אומץ להכיר באסונם ובכאבם? מדוע לא הנצחנו, בנדיבות לב של מנצחים, גם את זכר ה"נכבה"?

ומדוע, לכל הרוחות, בימים אלה אנחנו מכפישים לשווא את הפולנים במקום לכפות על מדינת הפליטים שהקמנו לקלוט ולשקם את מעט הפליטים שהקמנו לקלוט ולשקם את מעט הפליטים שהקמנו לקלוט ולשקם את מעט

שידוכים לנישואין והבאת ילדים
לחילונים ומסורתיים משכילים בשנות ה-40,30,20

הורים, האם ילדיכם לבד ללא זוגיות?
אפשר לעזור לילדים גם ללא ידיעתם!

האם אחד מהסעיפים הבאים רלונטי לגבי ילדיכם:

- ✔ מעולם, או מזה שנים, לא חוו זוגיות משמעותית
- ✔ מעט מאוד זמן פנוי, עבודה תובענית, לימודים
- ✔ מסתבכים עם בני זוג לא מתאימים
- ✔ נמאס להם מאתרי היכרויות, פייסבוק ואפליקציות
- ✔ תקועים תקופה ארוכה בזוגיות שלא מתקדמת

אם עניתם כן, אז די לחוסר אונים, התקשרו עכשיו!

זיכרו, כל יום שעובר - אינו חוזר !

058-503-9696

מרכז אלי שטרול - בוגר מכון אדלר, כ-25 שנות שידוכים
www.ellishtrul.co.il

גדי אבירם, המנכ"ל היוצא, תומר קומרוב, המנכ"ל הנכנס

גדי אבירם פורש מתפקידו כמנכ"ל מטרו, לתפקיד ימונה תומר קומרוב, המשנה למנכ"ל

גדי אבירם (62), מייסד, בעלים ומנכ"ל מטרו מוטור ב־37 השנים האחרונות, הודיע על פרישה מתפקיד מנכ"ל החברה וימונה לתפקיד יו"ר פעיל של מועצת המנהלים. במסגרת תפקידו כיו"ר יפעל אבירם בתחומים הבאים: הרחבת הפיתוח העסקי של החברה לתחומים חדשים, השקעות וניהול הרכוש הקבוע של החברה (נדלן), ריכוז פעילות השיווק והמיתוג של החברה, בנייה ופיתוח אולם התצוגה הדיגיטלי הראשון.

לתפקיד מנכ"ל מטרו ימונה תומר קומרוב (36), ששימש משנה למנכ"ל בשנתיים האחרונות. תומר הוביל בתקופה זו את הרחבת הפעילות בתחום הרכבים ה־4 גלגליים, (רכבים תפעוליים, רכבי שטח), לרבות כניסת החברה לתחומי הקלנועיות, וכניסה לתחום ציוד ההרמה לתעשייה ומסחר. קומרוב הצטרף למטרו מוטור ב־2012, ושימש בחברה במהלך תקופה זו במספר תפקידים בכירים, החל ממנהל פיתוח עסקי, סמנכ"ל המכירות הארצי, וכאמור, כמשנה למנכ"ל החברה בשנתיים האחרונות.

מטרו מוטור הנה יבואנית ומפיצה של כלים דו־גלגליים תוצרת סאן יאנג, קוואסאקי, ימאהה, ובטא בישראל ויבואנית ומפיצה של כלים ארבע גלגליים מהמובילים בתחום: רכבי עבודה של קוואסאקי, טרקטורוני אקסס, טרקטורונים ורכבי שטח תוצרת Textron, מלגזות קלארק, כלים תפעוליים תוצרת מרשל, טיילור דאן, GO-Z-E וקלנועית אפיקים. מטרו גם מהווה נציגת חטיבת היבשה של קונצרן Textron בישראל. מטרו מוטור נמצאת בבעלות גדי אבירם, חן למדן, בעלי חברת השילוח אוריין, וחברת קרסו מוטורס, יבואנית רנו־ניסאן בישראל.

מפחת תפוחים ל"קמח תפוחים"

מחקר חדש שנערך על ידי ד"ר אופיר בנימין מהחוג למדעי המזון במכללה האקדמית תל־חי ופרופ' רפי שטרן חוקר במו"פ צפון ומכון המחקר מיגל של החברה לפיתוח הגליל, מצא כי מפחת של תפוחי עץ ניתן לייצר 'קמח תפוחים', אבקה באיכויות גבוהות, בעלת יתרונות תזונתיים מפתיעים, הנכללת בקטגוריית מוצרי ה"סופר־פוד" (מזון־על).

מידי שנה נקטפים במדינת ישראל למעלה מ־150 אלף טון תפוחים, מהם כ־10% נחשבים כפחת, בשל מראה, גודל, שקעים ופגעים כתוצאה מנפילה מוקדמת מהעץ. מדובר בנזק כלכלי המסתכם ב־25 מיליון שקלים בשנה, מאחר ותפוחים פגומי מראה משווקים למכירה בסיטונאות או לתעשיית המיצים במחיר נמוך שאינו כלכלי לחקלאי.

התפוחים הפגומים עוברים תהליך הכולל בין היתר טחינה, ייבוש ואכסון בוואקום. במסגרת המחקר נערכה השוואה בין סוגי 'קמח תפוחים' שנלקחו מחמישה סוגים שונים של פחת של תפוחי גרני־סמיט. נמצא, כי אין הבדל בין האבקה שיוצרה מהתפוחים סוג א', לבין האבקה מתפוחי הפחת. בנוסף נמצא, כי טכנולוגיות ייבוש בהקפאה עדיפה על טכנולוגיות ייבוש בחום מבחינת שמירה על הערכים התזונתיים של הפרי.

ד"ר אופיר בנימין: "לאבקות פחת התפוחים, 'קמח התפוחים', יתרונות רבים: מוצר ללא חומרים משמרים, ללא צבעי מאכל וכן הרכבו 100% חומרים טבעיים. אבקות התפוחים מכילות כמות גבוהה של ויטמין C, נוגדי חמצון וסיבים תזונתיים, אשר עולים בכמותם על הקיים בפירות הנחשבים לבריאים ביותר. זוהי בשורה חשובה לחקלאים, שיוכלו בקרוב לנצל פרי שכיום יורד לטמיון ואין להם בו שום רווח כלכלי. האבקה יכולה להשתלב במוצרי מזון רבים ולהעשיר את הערכים התזונתיים שלהם, להעניק טעם וריח תפוחיים מרעננים ולהפכם למזון־על".

המחקר החדשני הוצג לראשונה במסגרת כנס 'חדשנות חקלאית' של החברה לפיתוח הגליל . במסגרת הכנס הושק 'מרכז לחקלאות חכמה גליל־גולן', שירכז את כלל הגופים שעוסקים בקידום החקלאות והמחקר בגליל ובגולן, לרבות פיתוח גידולים ייחודיים, שיפור בביצועי הגידולים הקיימים, מיכון חדשני, תזונה מקדמת בריאות, הרחבת שרשרת הערך המקומית ועוד. המרכז ישלב בין פעילות הגופים בדגש על המו"פים הצפוניים ויהווה מרכז ידע ועשייה חקלאית צפונית.

הבטחת מקור כספי לחבר הסיעודי

בקיבוצים מתחדשים נהוג לחייב חברים חדשים לסדר לעצמם ביטוח סיעודי בחברת ביטוח. אבל אם חבר כזה ייקלע למצב סיעודי וחברת הביטוח תדחה את תביעתו, הקיבוץ יצטרך לדאוג לו. נכון על כן, שכל חברי הקיבוץ לסוגיהם יהיו שותפים לקרן הפנימית של הקיבוץ למטרת סיעוד

משה לב

כתוצאה מההתקדמות הדרמתית של מדע הרפואה, ידועה העובדה שתוחלת החיים בחברה המודרנית הולכת ומ־תארכת. לעובדה זו יש השלכות רבות. אחת מהן היא העובדה, שאחוז האנשים אשר נקלעים למצב סיעודי נמצא בעליה דרמטית. כך גם תוחלת־החיים הממוצעת של האדם הסיעודי. כתוצאה מכך, חלה עליה דרמטית גם בעלויות הטיפול והאחזקה של האדם הסיעודי.

שני הגורמים העיקריים שאמורים לתת תשובה נאותה לבעיה זו, הם המדינה וחברות הביטוח. המ־דינה אשר שקועה "בביצה הפוליטית" אינה מסוגלת וגם אם תיתן, זו תהיה תשובה חלקית, שממש לא תפתור את בעיית האזרח הסיעודי הממוצע. חברות־הביטוח אינן גופים אלטרואיסטיים, המניע לפעי־לותם הוא עסקי בלבד. גם כשהן נותנות הטבות, המניע הוא שיווקי.

כך נוצר מצב שהמשבר בענף הביטוח־הסיעו־די "מתגלגל" אל האזרח המבוטח. עלויות הפר־מיות "מרקיעות שחקים". בערך מגיל 55 הן כבר בלתי אפשריות. בגילאים הצעירים הן זולות בה־רבה ומהוות פיתיון לרכישתן. פיתיון נוסף קיים בביטוחים הקולקטיביים של השב"נים. לחברי הקי־בוצים בד"כ – כללית מושלם. הבעיה בביטוחים אלה היא שעלות הפרמיות משתנה וכל התחזיות האק־טואריות אומרות שהן תעלנה באופן דרמטי כבר בשנים הקרובות ביותר.

אך הבעיה העיקרית בביטוחי־הסיעוד, היא השי־טה בה נוקטות חברות הביטוח, שהיא, כך נראה לי, הרווחית וגם הנבזית ביותר: הן פשוט דוחות תביעות סיעודיות של אותם אזרחים ששילמו להן את הפר־מיה במשך חודשים ושנים רבות. הן מפתחות שי־טות שונות ומשונות לשם כך. שיטות "מצליח" אלו, מניבות להם הכנסות רבות, כי לא כל מי שתביעתו נדחתה, מסוגל להפעיל עורדין לשם ניהול המאבק המשפטי וגם מי שכן מפעיל, עורכי הדין של חב־רות הביטוח מיומנים ב"סחיבת" המשפטים על פני שנים, עד שבמקרים רבים המבוטח הסיעודי נפטר... הבדיקות הסטטיסטיות מראות שכבר היום כ־40% מהתביעות הסיעודיות נידחות ע"י חברות הביטוח.

על רקע המציאות הזאת, יצרו הקיבוצים פתרונות שונים, לשם מתן תשובה למצוקת החבר הסיעודי. בד"כ באמצעות קרן פנימית למטרת סיעוד. המקו־רות לקרן הן מתשלומי החברים ומסכום שהקיבוץ מעביר אליה.

כאן חשוב לי להדגיש, שהפתרונות לדאגה לחבר הסיעודי בקיבוץ, ניתנים ברוח ערך הערבות הה־דדית, שהוא הערך, כך לדעתי, החשוב ביותר דווקא בקיבוץ המופרט, בשל העובדה שהוא כבר אינו מובן מאליו ויש לעמוד על משמרת קיומו ללא לאות. כמו כן, חיוני לציין שערך זה מופיע בתקנות האגודות השיתופיות. כלומר, אין לקיבוץ חופש בחירה, כל זמן שהוא מוגדר רשמית כקיבוץ. לפי־כך, הקיבוץ מחויב – חוקית ומוסרית כאחד, לדאוג לצרכיו של החבר הסיעודי.

אלא שבחלק גדול ואולי ברוב הקיבוצים בהם יש שני סטטוסים של חברים, אלה שלפני ואלה שאחרי "היום הקובע". החברים שאחרי, אינם מורשים להיות בקרן הפנימית למטרת סיעוד והקיבוץ מחייב אותם לבטח עצמם בחברת ביטוח.

במצב בו החבר שביטח עצמו בביטוח סיעודי לאחר שהקיבוץ חייב אותו לעשות כן, נקלע למצב סיעודי אך חברת הביטוח דחתה את תביעתו, הקי־בוץ יהיה חייב לדאוג לצרכיו! אפילו ששילם לאורך שנים לחברת־הביטוח ולא לקרן הסיעודית הפנימית של הקיבוץ.

כללי הערבות ההדדית מטעם רשם האגודות השיתופיות, אינם מכירים בסוגים שונים של חברי קיבוץ. קיימת כאן אחריות צולבת בין הקיבוץ לח־בריו, לרבות אלה שאחרי היום הקובע. לפי־כך, יש לקבוע, כך לדעתי, שכל חברי הקיבוץ לסוגיהם, חייבים להיות חברים במנגנון שדואג לחבר הסיעודי.

מוכרת לי הטענה, שהכסף שמעביר הקיבוץ לקרן, שיך רק לתאגיד החברים שלפני היום הקובע, אלא שבמצב כפי שתיארתי, טענה זו לא תעמוד במב־חן המצפוני/מוסרי ולמי שישכח זאת, יבואו תקנות האגודות השיתופיות ויזכירו לו... מאוד "מבאס" אותי שהגענו למצב בו החוקים החיצוניים, הם אלה ששומרים על הגשמת הערכים האנושיים העומדים בבסיס קיומנו.

בנוסף לאחריות הצולבת שהזכרתי קודם, יש כאן גם אינטרס צולב: הכסף שנכנס לקרן מתש־לומי החברים הצעירים, מגדיל את ההכנסה לקרן ובכך מחזק אותה. מספר החברים שאחרי היום הקובע נמצא בעליה תמידית, אל מול חשש שמספר הסי־עודיים יעלה. את האיזון "העדין" הזה בין ההכנסות להוצאות, אמור לפתור הניתוח האקטוארי, אחת לשנה או אפילו חצי שנה, חיוני לבדוק את התח־זית אל מול המציאות "בשטח", אם יש צורך, ניתן לשנות את גובה הפרמיה ו/או גובה הפיצוי לחבר הסיעודי.

פועל יוצא מהדברים הנ"ל, הוא שהכרחי שת־קנון של קרן סיעודית יגובה ע"י ייעוץ חיצוני, אובייקטיבי, מקצועי, לרבות תחזית אקטוארית מו־תאמת להרכב האוכלוסייה של הקיבוץ, בכדי להק־טין סיכונים עתידיים.

הטרגדיה של הקיבוץ המופרט, היא שלחברים יש נטייה לעיתים, להעמיד את הכדאיות הכלכלית לפני זו החברתית. אלא שבנושא הסיעוד, הכדאיות הכלכלית לטווח רחוק־יחסית, מתחברת עם אותם ערכים חברתיים.

כאן אני מבקש לפנות אל מוסדות התק"צ. לדעתי, על התק"צ לגבש מערכת של עזרה וייעוץ לקיבוצים בסוגיה החשובה הזאת, של מנגנון העזרה הכספית לחבר הסיעודי בקיבוץ המופרט. לרבות חשיבה על הקמת קרן סיעודית אחת לכל התנועה־הקיבוצית, כשהיתרון הגדול שלה על פני חברותהביטוח, הוא שהן נטולות מטרת רווח, אלא מטרה אחת ויחידה: רווחת החבר הסיעודי.

קיבוץ נחשון

"וְאַהַבְתֶּם אֶת־הַגֵּר כִּי־גֵרִים הֱיִיתֶם בְּאֶרֶץ מִצְרָיִם:"
(דברים י: יט)

לא לגירוש מבקשי המקלט מישראל

חברים מקהילת קיבוץ חנתון* משמיעים קול, פברואר 2018

מתוך תפיסה מוסרית יהודית, מתוך זיכרון היסטורי של חוויית הפליטות של העם היהודי, ומתוך ראייתנו את ישראל כמדינה יהודית דמוקרטית, אנו קוראים לממשלת ישראל להימנע מלגרש מבקשי מקלט מסודן ומאריתריאה. בישראל שוהים פחות מ־40,000 מבקשי מקלט כאלו, ומזה מספר שנים ובעקבות בניית הגדר כניסתם לארץ של חדשים כמעט ונעצרה לחלוטין. מדובר לכן בקבוצה נתונה שאינה גדלה. שיעור ההכרה במעמד הפליט של מבקשי מקלט ממדינות אלו בעולם נע סביב ה־80%. בישראל לעומת זאת, שיעור זה נמוך מעשירית האחוז (0.1%).

אנו קוראים למדינת ישראל לברר, בתוך זמן סביר ולפי סטנדרטים מקובלים, את בקשתם של מבקשי המקלט הללו להכרה כפליטים, ולאפשר להם במהלך תקופת הבירור ליהנות מן החזקה שהם זכאים למעמד של פליטים ולהתפרנס בכבוד.

על ישראל, מדינה שמצבה הכלכלי טוב ויציב, לתרום את חלקה בעזרה לפליטי העולם, כפי שעשתה בעבר עם פליטי וייטנאם, ולא לגרשם למדינה שלישית.

אנו מזדהים עם תושבי דרום תל אביב וקוראים למדינת ישראל לפעול לשינוי המצב מיסודו בדרום תל אביב ולשתף את כלל תושבי ישראל באתגר המונח לפתחנו.

באם יגורשו מבקשי המקלט בישראל ללא בדיקה בתום לב של זכאותם למעמד של פליט, אנו, תושבים מחנתון החתומים על העצומה, נהיה נכונים לתת מחסה למבקשי מקלט. אנו קוראים לאחרים להשמיע קול ולעשות מעשה כדי להסיר חרפה מישראל.

על החתום (לפי סדר הא"ב):

אביגל נזרי	הרב ג'יימס ג'ייקובסון־	נורית נוביס
אביטל בר צורי	מייזלס	נטע גרנות
אורטל עזרא	הרב יואב אנדי	נירית ארנון
אורי שרמן־קנוהל	הרב עודד מזור	נעה שפר
איל ביר	הרבה איימי לוין	נעם נחשון
איתי קופלוביץ'	הרבה חביבה נר־דוד	סופי פלמן־רפלוביץ
איתי קפסוטו	הרבה שרה ברנדס	סטיב גריי
אלמוג לוין שני	חיים ברנדס	עדי שנידור־ויליגר
אלעד ארנון	טל מאיר	עזרא קופלוביץ
אנדריי אומנסקי	טניה אלטרמן	ענבל פרן פרח
אריאלה שליטין	יהודית גריי	ענת הראל
אריה לדרהנדלר שוחט	יעלה מזור	ענת שטיין קפסוטו
ברוך ולאמן	יעקב נר־דוד	ציפי מילמן
דבי ג'ייקובסון־מייזלס	יצחק סנטיס	קרן שחם
דבי פרלה	ישי שליטין	רואינה מתן
דברת אורן	ישי שנידור	שחר רפלוביץ
דוד מתן	כרמל אביבי	שירה גריי־אנדי
דניאל צ'סיר טראן	לינדה גלב ברגר	שירה לוין שני
הראל זהבי	מיכל שוחט	שלומית מעגן
הרב אבי נוביס־דויטש	מעיין דויטש	שרה מתן
הרב איאן צ'סיר טראן	מרינה ביר	תמר גור
תמר הראל סנטיס		

מודעה זו מומנה באופן פרטי על־ידי החתומים עליה

לרשימה מלאה של החותמים, ולחתימת הזדהות היכנסו לאתר "עצומה":
https://www.atzuma.co.il/lolagerush

* "המחשבה היא לעולם מחלוקת" (לוינס); אנו מכירים במרחב הדעות הקיים בחנתון גם בנושא זה.

זוכרים את תמנע שוויקה בתוכנית פיתוח עתודה מנהיגותית בקיבוצים

תמנע שוויקה ז"ל, מקיבוץ ברקאי, בתם של איתמר וג'וליה שוויקה נהרגה בתאונת דרכים באפריל 2017. תמנע, הייתה מדריכה בשומר הצעיר, עשתה שנת שירות בקן השומר הצעיר בגליל העליון והתגייסה לאחר מכן, לתפקיד לוחמת בגדוד "קרקל", שם הייתה חיילת מצטיינת. לאחר שחרורה חזרה לבית הספר בו התחנכה – מבואות עירון כמחנכת בפנימייה.

בקונגרס הציוני האחרון יזם דרור מורג, חבר הנהלה וראש המחלקה למפעלים ציוניים בהסתדרות הציונית העולמית, הצעת החלטה בדבר חשיבותם של הקיבוצים בתנועה הציונית ותמיכה בהם – ההצעה עברה ברוב גדול. מורג מספר: "פועל יוצא מההחלטה שהעברתי היה יצירת קורס מנהיגות צעירה ואקטיביסטית בתנועה הקיבוצית. פניתי לגיל לין, המשנה למזכ"ל התנועה, ולשמחתי גיל הרים את הכפפה והצטרף. המטרה היא לבנות חממה ליוזמות חברתיות בקיבוצים, להעניק ליזמים וליזמות את הכלים הטובים ביותר על מנת שהיוזמה תצליח ובכך גם לחזק את שדרת המנהיגות הצעירה בתנועה הקיבוצית. כאשר ראיתי את האלפים הרבים שנכחו בהלווייתה של תמנע, הבנתי את השפעתה העצומה על אנשים והדוגמה ומופת שהייתה בקרב צעירי התנועה הקיבוצית והשומר הצעיר, ולא היה לי ספק שחייבים להמשיך בדרך שהיא התוותה לנו. תמנע תהווה השראה למשתתפי קורס המנהיגות. "לאור זאת הוחלט לקרוא על שמה את תוכנית "מופת" למנהיגות צעירה. מנהל התוכנית, אבישי בן־אהרן, רכז מעורבות בחברה בתנועה הקיבוצית: "מטרות התוכנית החשובה הינן גיבוש והכשרה של שדרת מנהיגות צעירה בתנועה הקיבוצית ובמעגלים הסובבים אותה, בניית תודעה פוליטית ותנועתית בקרב מובילים ובעלי תפקידים בקיבוצים, יצירת רשת עמיתים־בוגרי התכנית השותפים למעשה בעל חזון משותף, ויכולת פעולה משותפת, החזרת התנועה הקיבוצית למעורבות משמעותית ועמדת השפעה על החברה הישראלית, בניית אגף הצעירים ועתודה פעילה של התנועה הקיבוצית, פיתוח ותמיכה ביוזמות רלוונטיות, תרגום החזון לתכניות עבודה ופרויקטים בעלי אופק בקיבוצים ובניית שותפות עם הקיבוצים המשלחים (ע"י מעורבות, אירוח בסמינרים, מפגש עם דמויות משמעותיות)".

תמנע שוויקה ז"ל

ומי קהל היעד שאתם מחפשים שיירשם?

הקהל הוא לא אחיד, אנחנו מאמינים שאפשר לפתח מנהיגות ממספר עמדות, כמו צעירות וצעירים הממלאים כבר היום תפקידים משמעותיים בקיבוצים, בתחומי קהילה, תרבות, חינוך, וצעירים, מובילי ארגונים/יוזמות שעוסקות בשינוי חברתי בקיבוץ או מחוץ לו, צעירים וצעירות בתפקידי ניהול והובלה ולא פחות חשוב – כאלו עם רקע אקטיביסטי ופוליטי".

ראש אגף הצעירים בתנועה הקיבוצית, אסיף איזק: "התנועה הקיבוצית הייתה בעלת תפקיד דרמטי ומרכזי בהקמתה של המדינה מראשיתה, ומשמעותית בבניין האומה, כמובילת תפיסה חברתית ומנהיגותית. בשלושת העשורים האחרונים, נחלש מעמדה של התנועה הקיבוצית, הן מבחינת השפעה לאומית והן מבחינת לכידותה הפנימית. בשנים האחרונות התנועה הקיבוצית התייצבה מבחינה כלכלית וחברתית, בנים החלו לשוב אל הקיבוצים בהמוניהם, זו העת לחזק את המגמה ולפעול להרחבה ולהעמקת השפעתה. התוכנית על־שמה של תמנע ז"ל מבקשת להחזיר עטרה ליושנה – להשיב את התנועה הקיבוצית, באמצעות צעיריה, אל מרכז ההשפעה הלאומית, אל עמדות הובלה מרכזיות ואל התפיסה של תנועה לאומית משימתית המבוססת על קהילות שיתופיות דמוקרטיות וסולידריות. לשם כך, התכנית תעסוק בהכשרה רעיונית שתתמקד בהבנת תפקידה הפוליטי והחברתי של התנועה הקיבוצית בעבר וכיום, תפתח מנהיגות צעירה ותסייע בגיבוש כלים אפקטיביים לתרגום החזון לכדי יוזמות ממשיות ותכניות עבודה לקיבוצים".

איתמר וג'וליה שוויקה, הוריה של תמנע מספרים על החיבור שלהם לפרויקט: "לצערנו רק לאחר מותה הבנו את הקשר המיוחד והעמוק שהיה לה לחיילים אותם היא הדריכה בצבא ולחניכים שלה בשומר הצעיר ובמבואות עירון. הקשר המיוחד והעוצמתי היה ביכולת שלה להבין ולהאמין ביכולתו של כל אחת ואחד ולהביא אותם לשינוי שיאמינו בעצמם וביכולות שלהם למרות הקשיים והבעיות ולהוביל אותם למקומות טובים יותר. היא פעלה למען מעון של נשים מוכות וראתה בכך שליחות שלה ושל חניכיה. היה לה חלום להקים בית ספר לילדים עם מוטיבציה ויכולות אך עם קשיי למידה, שמערכת החינוך אינה יודעת להתמודד איתם. כל זה היה עטוף ביכולת מנהיגותית שקטה, ביכולת להוביל אנשים באומץ. בדרכה המיוחדת להגיד מה שהיא חושבת ומרגישה גם אם זה דעת מיעוט. לא לעמוד מנגד ולהיות אדישים לעוולות, לאלימות, לחוסר שוויון, בעיקר כשזה נגד אוכלוסיות מוחלשות. תמנע אהבה מאוד את הקיבוץ ואת דרך החיים בו. היא ראתה בקיבוץ כבית ומקום להתפתח בו. חיי החברה, התרבות בעיקר השוויון, העזרה ההדדית היו חלק מרכזי בחייה. בשל אופייה המיוחד ודרכה המיוחדת להנהיג מצאנו את החיבור שלנו לתוכנית, ואנו רואים בה חשיבות גדולה, באפשרות להכשיר צעירות וצעירים לעשייה מנהיגותית־חברתית, גם בתוך הקיבוצים עצמם וגם בחברה הישראלית. מהטמה גנדי אמר: "היה השינוי שאתה רוצה לראות בעולם", ואנחנו מאד מתחברים לזה, בטח בהקשר של תוכנית המנהיגות הזו".

פרטים נוספים אפשר לקבל באתר התנועה או אצל אבישי בן־אהרון
Avishaibenaharon@gmail.com

התנועה הקיבוצית מצטרפת לבמת ההפגנות נגד השחיתות בתל־אביב

במסגרת שיתוף פעולה בין התנועה הקיבוצית והתנועה לאיכות השלטון, מצטרפים פעילי התנועה הקיבוצית וחברי הקיבוצים לנואמים בהפגנות שעורכת התנועה לאיכות השלטון מידי מוצאי שבת בככר רבין בתל־אביב. כבר בשבת האחרונה היתה אמורה לנאום בכיכר מנכ"לית התנועה, הדס דניאלי־ילין, אך בשל האירועים הביטחוניים, החליטה לדחות את השתתפותה בהפגנה.

דניאלי־ילין כתבה בשבת אחה"צ לחברי הקיבוצים: "לפנות בוקר התעוררו חברי קיבוצים ותושבים רבים בצפון לקול אזעקות ולמציאות ביטחונית שלא הייתה כמוה מזה זמן רב. ברגעים כאלה ליבנו עם תושבי הצפון ועם טייסי חיל האוויר הפצועים. לכן החלטנו לדחות את השתתפותינו בעצרת הערב. אמנם השחיתות פוגעת באמון האזרחים בשלטון גם בעת רגיעה וגם בשעת חירום אך היום בחרנו להתמקד בחיזוק ידי צה"ל ותושבי הצפון". קיבוצניקית שכן נאמה בככר רבין בשבת היא אל"מ (מיל.) נירה שפק מקיבוץ כפר עזה.

שיתוף הפעולה מגיע לאחר שבתנועה הקיבוצית קראו בחודשים האחרונים לחברי הקיבוצים להצטרף למחאה בצמתים ברחבי הארץ, קריאה שנענתה על־ידי עשרות רבות של חברים אשר הגיעו מדי מוצאי שבת ומחו נגד השחיתות השלטונית.

בתנועה מאמינים שלחברי הקיבוצים ולחברות הקיבוצים לצאת לצמתים ולהפגנה בתל אביב בכיכר רבין במוצאי שבת במחאה בקול גדול נגד השחיתות השלטונית.

ביטוח קונים בבית!

חברת הביטוח - ביטוח חקלאי מעניקה הנחות ייחודיות לחברי מועדון משקארד*

7%
הנחה בביטוח חיים, רכב ודירה

ביטוח חיים*	ביטוח דירה מבנה ותכולה
ביטוח מקיף לרכב בבעלות פרטית	ביטוח למשכנתא

ההנחה כוללת כפל מבצעים

ביטוח חקלאי
אגודה שיתופית מרכזית בע"מ
80 שנות ביטוח

משקי הקיבוצים
סוכנות לביטוח בע"מ
מקבוצת ביטוח חקלאי

משקארד
מועדון חברים
מקבוצת משקי הקיבוצים

ישראכרט

*הנחה במעמד חיוב החשבון בתשלום בכרטיס משקארד בלבד

להזמנות התקשרו:
*8654
לשירות לקוחות משקארד:
www.meshekard.co.il | 03-6233558

הביטוחים מועמדים על ידי חברת ביטוח חקלאי אגודה שיתופית מרכזית בע"מ ("חברת הביטוח") באמצעות סוכנויות מורשות ובאחריותן הבלעדית. בכפוף לאישור וחיתום חברת הביטוח ותנאיה. *ההנחה בביטוח חיים תינתן ל- 3 שנים. המועדון וקבוצת ישראכרט אינם אחראים בגין המוצרים ו/או השירותים אשר יסופקו על ידי בתי העסק והאחריות בגינם חלה על בית העסק בלבד. המועדון רשאי להפסיק/לשנות את המבצעים המוצעים בכל עת. ט.ל.ח.

11/2017

LOGON – אופרה קלה בנגב

המחזמר "איש המוסיקה" יוצג החל מהשבוע על ידי תיאטרון האופרה הקלה בנגב. עד כה הציגה הקבוצה במשך השנים את "כנר על הגג", "אוקלהומה", "שיר אשיר בגשם", "הלו דולי", "ברנשים וחתיכות" "גברתי הנאווה" ועוד, כולם בשפה האנגלית. "הלהקה היא ממש משפחה, כולנו דואגים אחד לשני והאווירה בינינו נהדרת", אומרת דבי למדן מאורים, אחת המשתתפות הוותיקות

עודד הון

מתוך איש המוסיקה. מחזמר שכולו עליצות שמחה ומתח

שריי פצבסקי, (להב), משחקת את הנערה וניטה

בכל שנה, במשך 22 שנה, מעלה תיאטרון "האופרה הקלה בנגב" מחזמר אמריקני בשפה האנגלית. מכאן שם התיאטרון – לוגון, ראשי תיבות: LOGON – The Light Opera Group of the Negev. שבעה מתוך שלושים ושבעה שחקניות ושחקני הקבוצה הם חברי קיבוצים, וזו סיבה מספקת לספר את סיפורה וגם להזמין את הקוראים לצפות במחזמר "איש המוסיקה" "THE MUSIC MAN" , בשפה האנגלית כמובן (עם תרגום עברי), שהצגתו מתחילה השבוע.

קבוצת LOGON נוסדה בשנת 1981 על ידי ישראלים יוצאי ארצות אנגלו-סקסיות, אבל במשך השנים נוספו אליה צברים ויוצאי ארצות שונות מכל אזור הדרום.

בשנים הראשונות העלתה קבוצת התיאטרון אופרטות של היוצרים הבריטים גילברט וסליבן והחל מ- 1996 היא מעלה כל שנה מחזות זמר אמריקנים, כמו "כנר על הגג", "אוקלהומה", "שיר אשיר בגשם", "אנני אוקלי אשת לפידות", "נשקני, קייט", "הלו דולי", "ברנשים וחתיכות" ו"גברתי הנאווה".

המחזמר THE MUSIC MAN נכתב על ידי הסופר והמלחין מרידית' וילסון, והפתיע כשזכה בפרס ה'טוני' למחזמר הטוב ביותר לשנת 1957, כשהוא גובר על "סיפור הפרברים". המחזמר מספר על נוכל המגיע לעיר ריבר סיטי במטרה לעשות כסף מהאנשים הפשוטים. הוא מציע לייסד ולנצח על תזמורת כלי נשיפה לנוער וכדי לשכנע את ההורים לקנות ממנו כלי נגינה ומדים, למרות שאינו מוסיקאי ולברוח עם הכסף. כדי לא לעשות "ספוילר" רק נרמוז שהעלילה מתהפכת בגלל האהבה...

שחקנים מגילאי תשע עד שמונים וארבע

כל שחקנים ושחקניות ב"אופרה הקלה בנגב" משתתפים בהופעות בהתנדבות מלאה, בכל שנה מספטמבר עד פברואר שלאחריה ובמרץ, כמו השנה, מתקיימות ההופעות. את החזרות מקיימת הלהקה בבית החולים הפסיכיאטרי בבאר שבע. מרק ברלין תושב באר שבע, גזבר העמותה, שגם משחק כראש העיר ב"איש המוסיקה" מסביר: "המחזור השנתי הוא כחצי מיליון ש"ח ורוב המשאבים הכספיים מגיעים מהמשתתפים עצמם המשלמים 1,200 ש"ח לעונה וממכירת הכרטיסים. אנו משתפים פעולה עם עמותות אחרות כמו 'עזרה' ו'אמונה' המוכרות עבורנו כרטיסים להופעות ומקבלות חלק מעלות הכרטיס. לעיתים אנו נעזרים בתרומות. כל המשתתפים, כולל חברי ועד העמותה שאני חבר בו, מופיעים ועושים עבודתם בהתנדבות מלאה. מקבלי השכר היחידים הם הבמאי, המנצח המוסיקלי, מנחת הקול והכוריאוגרפית".

דבי למדן, חברת קיבוץ אורים, מסבירה מדוע הצטרפה ללוגון: "עוד כשהייתי חברת תנועת הבונים בארה"ב, מה שהביא אותי לאורים, רקדתי ריקודי עם ובארץ רקדתי במסגרת להקות. ב-1999 בקרתי באחת ההופעות של לוגון ואמרתי לעצמי 'אני חושבת שאני יכולה לעשות את זה' ואז הצטרפתי ללהקה ואני נהנית מכל רגע". באורים מילאה תפקידים רבים כמנהלת משאבי אנוש, מנהלת קהילה והיום עובדת בהנהלת החשבונות של הקיבוץ. בהפקה השנה של "איש המוסיקה", היא מופיעה בתפקיד אישה המשתייכת לקבוצת נשים רכלניות במחזמר.

כששואלים את דבי למדן אם זה לא עול גדול מדי, היא מודה כי זה מעט לוחץ ו"יש מעין פיצול אישיות כשאני מזמזמת בזמן העבודה את פזמוני המחזמר". אך מול קשיי העייפות היא מעמידה את ההנאות הגדולות: "בחזרות יש אנרגיה גדולה ובעיקר לקראת ההופעות, יש הרבה אדרנלין שאפילו קשה להירדם. בנוסף, הלהקה היא ממש משפחה. יש בה דתיים וחילוניים, קיבוצניקים, מושבניקים ועירוניים מאשקלון ועד עומר, שחקנים מגילאי תשע עד שמונים וארבע, כולנו דואגים אחד לשני והאווירה בינינו נהדרת. אנחנו קבוצה מלוכדת ושמים את הפוליטיקה בצד. אין לי ספק, שאם לא הייתי בלוגון לא הייתי יכולה להתחבר לכל כך הרבה אנשים הבאים מקבוצות שונות בחברה הישראלית".

בהפקה השנה של "איש המוסיקה", משחקת למדן אישה המשתייכת לקבוצת נשים רכלניות במחזמר.

למרות שמדובר בקבוצת חובבים למדן אומרת שזו קבוצה ברמה טובה, נושקת למקצוענות. "במוסיקה, בתלבושות, ברמת השחקנים אנחנו בהחלט מושכים קהל, בעיקר דוברי אנגלית, שלא פעם מכבד אותנו במחיאות כפיים סוערות ולעיתים אפילו עומד על רגליו בסוף ההופעה".

לקראת העלאת המחזמר "כנר על הגג" הופק קליפ לצורך יחסי ציבור, והבמאי חיפש צריפים ישנים. למדן הובילה אותו לצריפים השוודיים משנות החמישים ששרדו באורים, ושם צולם הקליפ. בעניין זה גם קיבוץ להב תורם את חלקו, מחסן התלבושות של הלהקה נמצא בתחומו ולשם מגיעים חלק מהמשתתפים לבחור התלבושת המתאימה להם.

כשמתקשרים לטלפון הנייד של לואיס הר, היושב בחדר סמוך לחדרה של דבי למדן בה נהלת החשבונות בקיבוץ אורים, נשמע קולו של פרנק סינטרה בשיר המפורסם I DID IT MY WAY. הר עלה לארץ ב-1971 מארגנטינה לקיבוץ מגידו כסטודנט, עזב ואחר כך התלהב מחדש מדרך החיים הקיבוצית והצטרף כחבר לאורים, עבד במטע האבוקדו ובשנים האחרונות הוא עובד בהנהלת החשבונות. למרות מבטאו הארגנטינאי הכבד, התקבל ללוגון בשנת 2000 למחזמר קרוסל יחד עם בתו בת התשע. הוא מילא תפקידים שונים כשגריר היווני ב-MY FAIR LADY , כמפקד הספרדי ב"איש לאמנשה" ובהפקה הנוכחית כבעל הבר: "בכל התפקידים שאני משחק אני לא מוציא כמעט מילה והסיבה ידועה..." הוא צוחק.

מיכל יחזקאל מאורים, הצטרפה גם היא ללהקה מאהבת השירה ומכך שבאה תחילה כצופה והתלהבה מהנושא. בקיבוץ היא עובדת עם הקשישים ותרומתה ללהקה מתבטאת גם בכך שהיא מתרגמת את המחזמר לעברית, תרגום המופיע ברצועת תרגום מעל הבמה, במשך כל ההופעה, לאותם צופים שלא שולטים באנגלית. את רשימת חברי קיבוץ אורים, המשתתפים בהפקה השנה סוגר הילד עידו בן חמו.

העיקר שלא יזייפו

לפטריס פרז, שנקראה להפיק את המחזמר השנה, זוהי ההפקה הראשונה שהיא עושה עם "אופרה קטנה בנגב". אביה של פרז, רופא מומחה לפלסטיקה ולריפוי כוויות, הוזמן ב-1964 מלונדון לבית החולים סורוקה בבאר שבע. היא נשלחה בגיל 12 לקיבוץ אורים "כדי ללמוד את השפה". לפרז עבר תיאטרוני עשיר. בגיל 15 הייתה חובבת תיאטרון ושירה ובגיל 19 הפכה למקצועית בנושא. מאוחר יותר למדה את המקצוע באוניברסיטה בלונדון. ב- 1989 חזרה לישראל לערד, ומאז היא מלמדת אנגלית בתיכון בעיר. כשהיא נשאלת מה הגדרת תפקידה כמפיקה היא משיבה: "אני דואגת שכולם יעשו את העבודה שלהם. אצלנו כולם עושים עבודה מדהימה בהתנדבות ועליי האחריות שהתלבושות ייתפרו בזמן, שאם נקבע תאריך לגמר עבודה שהיא אכן תיעשה. לא פחות חשוב הפרסום, השיווק והקשר עם אמצעי התקשורת."

היא גם אחראית על קבלת שחקנים ושחקניות ללהקה, כי כל שנה יש שינויים בהרכבים: "אנחנו כמעט לא מסרבים לאלה המבקשים להצטרף, העיקר שלא יזייפו כשהם שרים. יש לנו שחקנים מגיל תשע ועד אחרי שמונים ובמחזמר השנה יש לנו שלושה עשר ילדים בגילאים 14-9. אין זה תנאי להיות דובר אנגלית והשפה שלהם משתפרת תוך כדי ההפקה."

כשמאתגרים את פרז בשאלה מה היא אומרת כדי למשוך את הקהל לבוא ל"איש המוסיקה" היא מתלהבת: "זה מחזמר קליל ומצחיק שמתאים לכל המשפחה. תיאטרון חי שאינו מוקלט, השירה והריקודים הם תענוג להקשיב ולראות וגם בגלל התחרות עם תיאטרונים באנגלית אחרים בארץ, למרות שאנחנו חובבים, אנו משתדלים להתקרב עד כמה שאפשר לתיאטרון מקצועי".

קיבוץ להב מיוצג ב"איש המוסיקה" ע"י שלושה מחבריו. הצעירה שבהן, שריי (שמה הראשון של שרה בתנ"ך) פצבסקי, לומדת בכיתה ט' בתיכון של מבואות הנגב. היא הצטרפה ללהקה במחזמר קודם "היפה וחיה", ובהפקה הנוכחית היא משחקת את הנערה וניטה. החזרות וההופעות אינן מפריעות לה בלימודים, הוריה מפרגנים ואפילו משווים בהשתתפותה בלוגון, וגם חבריה בחברת הנ-

איש למאנשה 2014 – משמאל פטריס פרז, (מפיקת איש המוסיקה), דבי למדן

עורים בקיבוץ מעודדים אותה.

אנני מולכו, נכחה לפני שנים רבות בהופעה בחדר האוכל בלהב של המקהלה עליה ניצח ארי דורון ז"ל חבר הקיבוץ. הוא היה זה שהציע לה להצטרף ולמרות היסוסיה נענתה להצעתו. תמיד אהבה את מחזות הזמר של שנות הארבעים, החמישים והשישים, הרבה יותר מהמוסיקה שבאה שנים אחרי זה. לדעתה זוהי מוסיקה הרבה יותר איכותית.

מולכו נולדה במרוקו וגדלה על ברכי התרבות הצרפתית, וכשהציעו לה להצטרף ללוגון חששה, בעיקר משום שמדובר בהופעה באנגלית. "במשך השנים שיפרתי את האנגלית שלי ואני משחקת בדרך כלל בתפקידים קטנים כמו הפעם כאחת מנשות העיירה". גם אנני מולכו מתלהבת מהאווירה בין כל המשתתפים: "למרות חיי היומיום העמוסים והקשים על הבמה אנחנו עושים הכל באהבה. זהו כיף אמיתי בשבילנו. לוגון היא משפחה סטגונית ומגוונת והמשתתפים בה באים מאוכלוסיות שונות ועם זאת ההרגשה היא הרגשה משפחתית שבה אני צומחת ומשפרת את היכולת המקצועית שלי על הבמה".

גם ליאון גלקוף, חבר להב, הגיע ללוגן בעידוד של ארי דורון ז"ל, המנצח ההונגרי של מקהלה. הוא כבר שלושים ושתיים שנה בלהקה והשתתף ברוב ההפקות. בגילוי לב הוא מודה, שהוא לא נהנה במיוחד מהופעות על הבמה, ולא רצה כל כך להופיע. מה שמו־שך אותו, אז והיום, הוא הגיבוש הקבוצתי המיוחד, העובדה שזוהי קבוצת חובבים שעו־שה הכל בהתנדבות, לא רק ההופעות עצמן אלא התלבושות, התפאורה והקמת הבמה.

ללהב הגיע ליאון גלקוף מלונדון בגרעין של השומר הצעיר ועבד במפעל לפלסטיקה, היה מורה למתמטיקה ומרכז משק. הוא בטוח שהקהל הבא להופעות נהנה מהן, וגם זו אחת הסיבות הוא ימשיך בחברותו כשחקן בלוגון.

זקן המשתתפים בלהקה הוא מייק קוסטל, בן 84 תושב עומר, הוא משתתף בלוגון החל משנת 1982, שנה אחת אחרי הקמתה. הוא רופא ברפואה גרעינית (איזוטופים), בתחי־לה חשב שיצטרף להפקה אחת ובפועל מצא עצמו כל שנה מופיע במחזמר נוסף, כולל השנה כקונדוקטור ברכבת. המבטא האנגלי החזק בדיבורו בעברית והוותק הארוך בלוגון, מבטיחים לו עוד הרבה שנים של השתתפות בהפקות של מחזות הזמר.

העלילה והמוסיקה ב־THE MUSIC MAN מלאות בעליצות שמחה ומתח, ורק קמצוץ ממנו אפשר לטעום בשורות הבאות משיר אהבה מפורסם בשם "Till There Is You" שה"ביטלס" אימ־צו לעצמם מתוך המחזמר, אותם שרים ביחד מריאן והרולד ביחד:

There was love all around
but i never heard it at all
no, i never heard it all
till there was you

ובתרגום חופשי:

הייתה אהבה מסביב
אבל מעולם לא שמעתי שירתה
לא, מעולם לא שמעתי שירתה
עד שהיית זאת את.

ההופעה הקרובה תתקיים ביום שני, 19 בפברואר באולם וויקס ברחובות. מידע על רכישת כרטיסים בטל': 08-6414081.

אנני 2017 . משמאל: אנני מולכו (להב), דבי למדן, ימימה אושר

קטנות קיבוציות • אברהם שרון

סיכול אותיות קיבוצי

בקיבוץ השיתופי – מכל אחד לפי יכולתו
בקיבוץ המופרט – לכל אחד לפי יכולתו

העירבון המוגבל של הערבות הדדית

ערבות הדדית היא שם קצת מכובס. היא ביטוי לחמלתו של החזק כלפי החלש, הנזקק. חמלה אינה ערך ליבה, היא ערך מוסף. בקיבוצים מופרטים יש הרואים בה ברירת מחדל ומקיימים אותה, אם בכלל, כמי שכפאם שד. זה לא מונע ממחוללי השינוי ומוביליו להתגאות בכך שלמרות ההפרטה, הערבות ההדדית היא ערך ליבה ששומרים עליו בקפידה גם בקיבוץ המופרט. אשרי (פתי?) המאמין.

ארבע אחרי הצהריים

בארבע בול, בול בארבע, הלכנו להורים. אבל היו ילדים שהגיעו לבית הוריהם רק לאחר שעה רבה וארוכה. דברים רבים לכדו את עיניהם בדרכם הפתלתלה אליו, צדו את תשומת לבם, מיקדו את הקשב והריכוז שלהם, גרמו להם להשתאות ולהיקסם. כל אחר צהריים היה מסע תגלית. חוצות הקיבוץ היו מקום עתיר גירויים. פה זיקית, שם פרפר. גם הוריהם של מי מהילדים שאיחרו להגיע לא דאגו להם. הם ידעו כי לא רק בית ההורים הוא בית אלא גם כל הקיבוץ כולו. הם לא הלכו לאיבוד. הם הלכו לחלום בהקיץ.

חזית התיעוב

"אני מתעבת קיבוצניקים", אמרה האישה ולגמה מכוס התה־צמחים הרותח שלה. "מה הם עשו לך?" שאלה אותה האישה שהסבה עמה, בעודה פולה חמוציות מתוך הסלט, משל היו אלה כינים בתוך שיער. "לי? כלום, אבל אני סתם לא סובלת אותם". כך, בתמצית, נשמעת דעה קדומה, חשוכה ונבערת, במהדורה חדשה שלה, עדכנית ומכוערת. כמו רבים אחרים, אף אותה מתעבת ניזונה מדימוי מופרך וכוזב שבו בונים אינטרסנטים וקנאים שונים, והופכים את הקיבוצים שעיר לעזאזל. כדי לתעב וכדי לשנוא לא נדרשת סיבה, לא נדרש מניע. די בדימוי. די בהשתלחות ובשיסוי.

הפיכת היועץ לרועץ

חברים רבים שלי משתתפים בהפגנות הנערכות במוצאי שבתות בערים שונות בארץ בכלל ובפתח תקווה בפרט. הם ממקדים את מחאתם ומפנים את זעמם ליועץ המשפטי לממשלה, אביחי מנדלבליט. לדעתי – קטנה וענייה־ הם שוגים. היועץ המשפטי לממשלה מבצע את עבודתו היטב. בשקט. ביסודיות. הוא נתון בלחצים כבדים גם ללא ההכבדה היתרה שמכ־בידים עליו המוחים נגדו. הוא קלוע, הלכה למעשה, בניגוד אינטרסים מובנה, גלוי, אבל הוא הסמכות העליונה לקבוע האם יש תשתית ראייתית מספיקה להגשת כתב אישום נגד ראש הממשלה בנימין נתניהו. ספק אם הלחץ הציבורי, אשר מדי שבוע נחלשים התוקף והכל־גיטימציה שלו, יאיצו את החקירה ויקרבו את מועד קבלת ההחלטה. אני מעריך את הלהט, את הנחישות, את ההתמדה, אבל דווקא בשל כך אני מעז להרשות לעצמי להוסיף בשולי ההערכה כוכבית קטנה של הסתייגות.

אילו

יש אילו לאחור ויש אילו לפנים. לא אחת נשאלתי, אילו היתה לך אפשרות להיוולד מחדש בכל מקום בעולם האם היית בוחר להיוולד במקום שבו נולדת, בקיבוץ? זה אילו לאחור. לפני שאכתוב כאן את התשובה (זהה, תמיד אותה תשובה, מוכנה מבעוד מועד), אכתוב על אילו לפנים. כאשר שאלתי שאלות מופרכות וחסרות שחר, שאלות שלא ניתן לאמוד אותן להשיב עליהן בשום מדד של הסתברות, נהג אבא שלי להשיב לי בשאלה שהמחישה לי זאת: אם תהיה לי דודה, האם היא תאהב גבינה צהובה? מה וכיצד ניתן להשיב על שאלה זו. אילו ניתנה לי האפשרות להיוולד שנית הייתי בוחר להיוולד בדיוק במקום שבו נולדתי. אני לא יכול לתאר לעצמי את עצמי עם אוטוביוגרפיה שונה. מה רע?

חרצית

לפני זמן קטן פתחתי ספר ישן. בעמוד 128 שלו מצאתי סימנית – חרצית. פרח מיובש, אחד מרבים שטמנו, בשעתנו, בין דפי ספרים לייבוש, למזכרת. הוא הזכיר לי נשכחות אבל הוא עורר חיוך והטעים אותי טעם של פעם – טעמו של יופי חי שהפך לדומם ובכל זאת עודנו חי, כמו געגוע.

אזהרות קיבוציות

גל של אזהרות שוטף ומציף אותנו באחרונה: מפני נוכלים המסתובבים בקיבוץ ומציעים מוצרים או שירותים, מתחזים בטלפון בתקווה לקבל פרטי כרטיס אשראי או כל פרט מזהה שהוא. האם רבים קמים עלינו לנצלנו רק או בעיקר משום שקיבוצניקים נחשבים בעיניהם כפתאים מאמינים לכל דבר, כטרף קל לנוכלים כמוהם? מן הסתם השאלות האלה ייוותרו פתוחות כמו פצעים עד ניסיון הניצול הבא של תמימותנו הקדושה.

ישראל פיינמסר
איש פורץ דרך

פיינמסר האמין, שתכנון הנקודה הקיבוצית והבניינים שלה, צריכים להיות מבוססים על תכנו

מחווה לאיש במלאת 75 שנה לייסוד המחלקה הטכנית של הקיבוץ הארצי

"הפשטות מאפשרת שמירה על ערכי החברה ועל יכולתה לעמוד בשלבי ההתפתחות, ויוצרת הרמוניה עם תוכן המתאים לחברה הלאומית" *(ישראל פיינמסר "הקיבוץ בתכנונו")*

יובל דניאלי

ב היסטוריה של בניית אדני הקבוץ הארצי לאורך הדורות, מתבלטים מספר אישים שהיו "פורצי דרך" בתחומם, הן בהגות הרעיון והן במעשה מימושו. אחד מהם היה ללא ספק ישראל פיינמסר, חבר קיבוץ מזרע, שלפני שבעים וחמש שנים ייסד את המחלקה הטכנית של הקיבוץ הארצי כלקח נלמד מתכנון הקיבוץ של אלה שבאו מן החוץ. האדריכל הראשי של המחלקה במשך חמישים שנה, שמואל מסטצ'קין כתב: "בשנת 1943, במשרדי הקטן, שוחחתי לראשונה עם פיינמסר. דבריו וקולו העידו על אמונה והתלהבות מהרעיונות שהוא הביע. הוא היה משוכנע בנכונות רעיונותיו מבחינת נחיצותם להתפתחות התנועה הקיבוצית. פיינמסר האמין, שתכנון הנקודה הקיבוצית והבניינים שלה, צריכים להיות מבוססים על תכנון פונקציונאלי, בהתאם לאידיאולוגיה של הקיבוץ והמחקר המדעי של צורכי הקיבוץ" (מתוך הקדמה לספר, "הקיבוץ בתכנונו", ספריית פועלים 1984)

עד אותו זמן תכנון הנקודה הקיבוצית ומירב בניניה היה מוטל על אדריכלי המוסדות המיישבים (ריכארד קאופמן, אלכסנדר ברוולד, אריה שרון , זאב רכטר ועוד). כאשר נבנו הקיבוצים הראשונים המוסדות המיישבים לא נתנו להם סיכוי. הם ראו בחלוצים הצעירים בני העשרים, הוזים בהקיץ של רעיונות שיתופיים חולפים. תכננו את היישובים הקיבוציים השיתופיים כך, שקל יהיה לשנותם למושבי עובדים המבוססים על יחידה משקית פרטית. האדריכל זאב רכטר (תכנון הנקודה הקיבוצית "הבניין" עיתון לאדריכלות ובניין ערים – 1938), מדגיש בלבול זה : "אם נתבונן לתכניות ראשונות אלו, נראה בהן את המרכז הציבורי, המובלט והמודגש, עומד מוקף בנייני משק שונים ובתי דירה, והכל יחד מזכיר את החווה עם ארמון בעליה במרכזה". תכנית עין חרוד ותל יוסף מציין רכטר, "אינה משפיעה רושם של כפר, אלא רושם של מוסד תרבותי רחב היקף, כגון אוניברסיטה עם ריכוז בתי דירה מסביב". במאמרו משבח הכותב את המושבים כפר יהושע ונהלל, שבתכניתם "רואים מיד את המטרה שלמענה תוכנה". בדין וחשבון של המחלקה הטכנית מאוקטובר 1944, נכתב שמוסדות הסוכנות אינם נוטים להכיר במחלקה הטכנית התנועתית כבאי כוח של קיבוצינו, כאשר הם רואים במחלקה הטכנית גוף פוליטי של השומר הצעיר. המרכז החקלאי ביקש בעצמו להקים מחלקה טכנית שתשרת אל כלל הקיבוצים. למרות הקשיים והמהמורות שבדרך, ישראל פיינמסר היה נחוש בדעתו שהקבה"א זקוק למחלקת תכנון משלו, שמכירה וחייה את השטח ומאמינה בדרך הקיבוצית. "לאורחות החברה הקיבוצית ולייחוד שבה יש השפעה ישירה על התוכן וסגנון הצורה של תכנון הנקודה, בנייני החברה, בנייני החינוך, הציבור והמשק". (מתוך: "הקיבוץ בתכנונו") בתקופה בה הוקמה המחלקה לתכנון היו בקבה"א כ־25 קיבוצים צעירים וזעירים, מהם שבעה שזה עתה הוקמו בלי תשתית קשיחה, כאשר רובה הגדול – צריפים. אחד מהיעדים המוצהרים של המחלקה על פי עדותו של פיינמסר היה בהנחלת ידע לקיבוצים כיצד מתכננים ובונים. כיצד מיעלים את הבנייה ומצמצמים בהוצאות. ללמד את חברי הקיבוץ לבנות את ביתם. עוד מוסיף פיינמסר בספרו, שיש הבדל עקרוני בין תכנון הנקודה כמכלול שלם של חיים לבין בניית בית ייעודי נפרד. מחלקת התכנון ביקשה לתת פתרונות אפקטיביים לשניהם.

"לשם עיצוב דמות וצורה לחצר הקיבוצית אתה זקוק לראייה לטווח רחוק, ראייה חברתית, ראייה סביבתית, ראייה אנושית. הבניין די לו בטווח הקצר האנושי. אולם לתכנית היישוב יש טווח ארוך. חבל שחברים רואים בתכנית משום פעולה טכנית ופועלים באופן טכני, כאילו היה זה נייר – לא יצור חי ותוסס" ("הקיבוץ בתכנונו" עמ' 23). הקיבוץ הנו יצירה חברתית וארכיטקטונית ייחודית בעולם, כך שהמבנה האדריכלי נלמד תוך כדי תנועה. או כדברי פיינמסר: "לתנועה הקיבוצית, שאין לה אח ודוגמא בהיסטוריה, אין ממי ללמוד, אלא עלינו לחצוב אבני ידע לבניינים, מתוך הר החיים שלנו".

דלות החומר בקיבוצים הצעירים

ביוני 1937 שלח האדריכל יעקב (קובה) פינקרפלד לנתן פרידל (לימים פלד) מזכיר הקבה"א הצעה לארגון לשכה טכנית של "הקיבוץ הארצי השומר הצעיר". פינקרפלד פרט בהצעתו את מטרות הלשכה הטכנית. תשובת מזכירות הקבה"א להצעה – חיובית. שש שנים מאוחר יותר היה זה פיינמסר שמימש את הרעיון הלכה למעשה. משנתו המסודרת של פיינמסר כתובה בספרו "הקיבוץ בתכנונו" ממנו אפשר ללמוד רבות על דרך חשיבתה ודרך פעולתה של המחלקה הטכנית. בין פיינמסר למסטצ'קין התפתחו יחסי אמון והערכה, בין הרעיון האידיאולוגי למימושו האדריכלי. צמד זה הווה לאורך שנים את עמודי התווך המרכזיים של המחלקה. מה שייחד את המחלקה הטכנית הוא השילוב בין אידיאולוגית חיים כוללת לתכנון פונקציונאלי פשוט וחסכוני. כזה המתאים לרוח המקום והרעיון. כפי שהיטיב לנסח פיינמסר: "לגופו של הבניין – בניין צנוע, שקט, צמוד לסביבה ולקרקע, בלתי מתבלט, אינו מתהדר. בנוי מחומרים מקומיים ומתאים לתפקידו, כשהצורה והתוכן חופפים זה את זה" ("הקיבוץ בתכנונו" עמ' 125).

פיינמסר שמר בקנאות על עקרונות הקיבוץ והשוויון. עקרונותיו הביאו אותו לעתים לחילוקי דעות עם אנשי המחלקה ורכזי הבניין בקיבוצים. הדבר בא לביטוי לדוגמא בנושא דירת המגורים של החברים. בתי החברים היו קטנים (34 מ"ר בשיכון ותיקים), וכבר לא התאימו להתפתחות ולצרכים. בנקודה זו פיגרה מחלקת התכנון התנועתית אחרי השטח ומאוויי החברים. היה חשש אצל פיינמסר שהגדלת הדירה תפגע בחישוקי השותפות. "קיימת בריחה לחדר הפרטי, המסודר, המאורגן, המטופל וכל המרבה הרי זה משובח... "ואני שואל חברים לאן נגיע ? וכי לא תביא ההתפתחות הזאת כאשר ישנם שני חדרים שנחוץ לרהט אותם, וכשיש נוחיות עם תה וקפה – גם למסקנה שיש להוסיף פינת בישול קטנה, אצבעונית ממש? ואם יש פינת בישול, והבית כה רחוק מחדר־האוכל, למה לא יהיו בחדר עגבנייה, מרגרינה, ביצה כדי להכין ארוחת ערב בבית ?" ("הקיבוץ בתכנונו" עמ' 89).

עם הקמתה נתקלת המחלקה הטכנית בקשיים מבית. "מצערים הם הקשיים אשר בהם נתקלנו במוסדות התנועה. מחלקה המעסיקה כ־8 עובדים לא יכולה במשך חדשים להגיע את המזכירות לשחרר עוד חבר או שניים מתוך הקיבוצים לפעולה זו." (דין וחשבון ל־1 באוקטובר 1944) . מציאות הנקודה, תכנונה ומצבה הפיזי היו עלובים־ובלתי ראויים בעליל. מציאות זו לא נעלמה מעיניו של פיינמסר. בשנת 1945 הוא הרכיב צוות מקצועי מטעם המחלקה (פיינמסר, פינקרפלד ואליעזר) שעבר ב־28 קיבוצים וכתב דו"ח ביקור מפורט שכלל סקר מבנים ושמושים בכל תחום ותחום. הצוות ראה מקרוב כל בניין וכל צריף. "יש לציין חוסר ציר מרכזי ואיזה שהם יסודות של תכנון מודרני ובהרבה נקודות כמעט שאין להכיר סימני איזה תכנון שהוא, מסתבר שכונת המתכנן בשום נקודה לא העריכה שהקיבוץ יתפתח בממדים כאלה ובמספר שנים מועט באופן יחסי" (מתוך ידיעות המחלקה הטכנית מס' 3 10 באוקטובר 1945) קוריוזים רבים מצאתי בסקר כמעט בכל שטח. הקורא כיום את הסקר מתפלא על עניות החיים ודלות החומר שהייתה אז בקיבוצים הצעירים. גודל דירת מגורים המוגדרת כסוג א' יותר מ־11 מ"ר. בדירות פחותות מ־11 מ"ר גרים הרווקים. ההערות הפיקנטיות מתייחסות למערך הסניטציה. מקלחות: 11 צריפי פח, 9 ביתנים

מזרע – בית מגורים שנות ה־50, גודל דירה 34 מ"ר

חדר האוכל במזרע, תכנון מסטצ'קין

ישראל פיינמסר (עומד למעלה משמאל) כחבר קבוצת הפועלים בהקמת שכונת בורוכוב – לימים גבעתיים

במצב רע. אין מים חמים ב־4 קיבוצים, ובהם 635 מבוגרים. חוסר מחיצות במקלחות וגם הכפכפים שמשתמשים בהם בלי חיטוי גורמים להתפשטות הפורונקולוזה – לדעת הרופאים. הגרוע מכל הם בתי הכיסא. חוסר בבתי שימוש ציבוריים עם מים זורמים. קיבוצים בהם קיימים בתי כיסא כפריים ללא מים (בור עם סיד), חוסר ביוב ומצב סנטרי עגום מביא מחלות. אחסוך מהקוראים את פרטי התיאור העסיסיים.

את הדו"ח בן 18 עמודי הסטנסיל אפשר לסכם ב־4 נקודות עיקריות:

א – חוסר מסורת לבניה קולקטיבית

ב – חוסר חוקת בניה

ג – מיעוט מחשבה משקית קונסטרוקטיבית

ד – אוטונומיה כלכלית מופרזת לכל קיבוץ.

המחלקה הטכנית התפתחה וגדלה עם השנים. נכנסו לעבוד בה עשרות עובדים מיומנים ונאמנים לשליחותם המקצועית והחברתית, שתכננו ובנו. חלקם הגדול היו חברי קיבוץ, שהמחלקה הטכנית אפשרה להם להתפתח ולהתקדם במקצועם.

מבית שימוש אחד ל־28 משפחות משים הגענו לשירותים בכל בית. מצריף חדר אוכל הקשור בחבלים ליתדות לבל יעוף ברוח – הוקמו בתי אוכל בעלי שני אגפים ל מאות סועדים כאשר בתוך מרכז תרבותי. פיינמסר לא היה לבד במחלקה. היו עמו מהנדסים, שרטטים, אדריכלים, רכזי מדורים, אנשי מים וחשמל, תעשייה ומשק. הוא היה המנהיג זה שנווט והתווה דרך, אך בשום אופן לא לבדו. עבד עם צוות גדול ומסור כל אחד בתחום התמחותו. הרוחות והזמנים השתנו, דורות חדשים נכנסו למחלקה. השטח דרש את שלו. פיינמסר חצה את גיל הפנסיה. הגיע הזמן למסור את מקל ריכוז המחלקה לאחר שלושים שנה. ואכן, בשנת 1972 קיבל את התפקיד רכז הבניין של קיבוץ מגן – בנימין (בנג'ילה) יסעור.

מספר בנג'ילה: "באחד הימים ביקרה במגן קבוצה גדולה של חברי מזרע, ביקור היכרות שלהם כקיבוץ המאמץ. הגיעו צעירים וותיקים ובתוכם השתתף בביקור מנהל המחלקה הטכנית של הקיבוץ הארצי, החבר ישראל פיינמסר. פיינמסר בחן את העבודות שביצעתי ושם לב לעובדה שהן שונות מהמוכר בתכנון המחלקה. הוא ניגש אלי ואמר: 'שמע בחור צעיר (פיינמסר היה מבוגר ממני ב – 36 שנה) אתה בעצם מתכנן, אני רוצה אותך במחלקה הטכנית. בביקור זה נזרעו היחסים ביננו שהפכו לידידות עמוקה ולהערכה הדדית. לאחר שנים ספורות החלפתי את פיינמסר, לפי בחירתו, בניהול המחלקה הטכנית" (מתוך דפי זיכרונות שכתב בנג'ילה – 2017).

מסלול חייו

ישראל פיינמסר נולד ב־1901 בוורשה במשפחה דתית־ציונית. בגיל 18 יצא לווינה ובה קיבל הכשרה חקלאית. ב־1920 עלה ארצה והיה מראשוני העלייה השלישית. צעדיו הראשונים בארץ היו בעבודות בנייה. הוא הצטרף לקבוצת "צריפין" שלימים התיישבה בעמק יזרעאל בקיבוץ מזרע. בהיותו חבר קיבוץ עבד ב"סולל בונה" כמנהל עבודה. במסגרת ניהול פרויקטים מרכזיים כמו קו המים ירקון־ירושלים, ובית החולים רמב"ם בחיפה. יצא ללונדון לרכוש ידע בתחום הארגון. בשובו גויס ע"י הקבה"א להקמת בית החרושת "נעמן" במפרץ חיפה. בשנות הארבעים גיבש את השקפותיו על התכנון והבנייה של הנקודה הקיבוצית, יזם והקים (ב־1943) את המחלקה הטכנית של קיבוצי השומר הצעיר ועמד בראשה שלוש עשרות שנים. במסגרת זו תוכננו תחת השגחתו אלפי יחידות דיור, תכניות מתאר, מבני ציבור ומשק, גני ילדים, חדרי אוכל, מפעלי תעשייה ומבני תרבות למרות שלא היה מהנדס או אדריכל בהכשרתו המקצועית, ניסיונו ועמדת בכוח שתפס תוך תקופה קצרה יחסית, הביאו אותו לתפקיד המשפיע ביותר בתחום התכנון הקיבוצי, ובכך הפך לאחד ממעצבי הרוח הקיבוצית בהיבט הפיסי והחברתי.

יוסי עמיר מספר, שבשנות השישים הוא הצטרף לוועדת התכנון של מזרע כחבר צעיר, ושם למד על תכונותיו של פיינמסר שהיה חבר מרכזי בוועדה. "האיש לא היה מהנדס או אדריכל, הייתה לו יכולת לראות דברים גם בקצה שלהם ואת ההתאמה לתפיסה הקיבוצית האידיאולוגית". יוסי עמיר נזכר, שבגין הקמת חדר האוכל המפואר של מזרע עמד הקיבוץ (בשנת 1951) להיות מסולק מהקבה"א. חדר האוכל הוקם אחרי מלחמת השחרור, הכיצד יתואר שחברים יאכלו בהיכל שכזה... פיינמסר ראה בחדר האוכל את "בית הקיבוץ", לא רק מקום הסעדה אלא מרכז תרבותי־חברתי מעבר לארוחות.

בגיל 75 פרש פיינמסר מניהול המחלקה ופנה לכתיבת הספר "הקיבוץ בתכנונו" שסיכם את הידע של תכנון הקיבוצים בישראל. בשנת 1990 נפטר ונטמן בקיבוצו.

הצטרפו לחקלאים/בתי אריזה שתורמים לקהילה
תוצרת חקלאית/סחורות לנזקקים

לדוגמה: קיבוץ עלומים תרם תפוחי אדמה

תנועת מחשבת הדור

0525-1000-90
02-6513-111

צלצלו. ונהג הארגון יתאם
* וגם מקבלים קבלה מוכרת לפי סעיף 46

תכירו אותנו

בקיבוץ יד מרדכי, גברעם וניצנים
עשינו שמח יחד עם הקוסם המפורסם זיו קיווי
בזמן מבצע צוק איתן בדרום כפי שדיווח באתר
פורטל התנועה הקיבוצית

לארגוננו אישור ניהול תקין.
הארגון בפיקוח צמוד של רואה חשבון.

אלי צור: "הלבלוב האחרון" על השומר הצעיר בשנים 1944־1950

בינואר השנה יצא לאור בהוצאת יד ושם ויד יערי־מורשת, ספרו החדש של אלי צור: "הלבלוב האחרון" על השומר הצעיר בשנים 1944־1950.

על הספר כתב מוקי צור:

תנועת השומר הצעיר אחרי מלחמת העולם השנייה אי־ננה נושא חובק עולם. הנושא נראה למיטיבי לכת או לעדים שהשתתפו במאורעות והם אינם מרובים. אך השאלות שצפות בספר של אלי צור "לבלוב אחרון", על תקופה שעברה מבהירות כמה שאלות מאד אקטואליות וחשובות.

מלחמות אינן מסתיימות בחתי־מת חוזים. בלחיצת יד בין מנהיגים או בקבורתם בשמחה. התקופה לאחר מלחמת העולם השנייה כמו התקופה לאחר מלחמת העולם הראשונה הייתה מתוחה והמשיכה את המלחמה בדרכים אחרות. בתוז־זת עמים, במלחמות אזרחים, באיום ופחד בפני התפרצות של מלחמה חדשה. כמו שאמר בזמנו אהרון דוד גורדון, תקופה כואבת ביותר בחיי אדם היא התקופה שהוא קם ממיטת חוליו. סדרים שנכפים מלמעלה לא מצליחים להפוך את הקערה. השי־בה הביתה אחרי המלחמה היא רגע של התוודעות לתוצאות המלחמה. שעה של אובדן ואבל, ציפיות אדי־רות ואכזבות קשות. כך קרה בפו־לין. המעצמות קבעו, עמים התקו־ממו ושועבדו. ציפו לבטל גזר דין ומצאו עצמם במלחמה שבטית לה שוב היהודים היו לקרבנות. לכלי משחק. אנשי השומר הצעיר היו מודעים היטב למשחק בין קומוני־זם משתלט ללאומנות פורצת. הם פעלו בתוך מלחמת אזרחים שנ־משכה זמן רב בה נהרגו כ־10.000 איש ובהם יהודים חוזרים. היא עו־ררה גם את יצר הפוגרום העתיק. לא זה הממוסד ומאורגן על ידי מעצמה טכנולוגית כובשת עולם אלא את זה הדתי, הקנייני, הלאומי, המיתי.

צור מתאר את התהליכים הללו בעוצמה והוא גם מביא בפנינו את המתחים הציוניים בין ההבטחה הסובייטית שמוצאת עצמה במובן מסוים תומכת בציונות ובמובן אחר מתנגדת לה בעוצמה בעת ובעו־נה אחת. בין הלך לך הציוני לבין השיקום של יהדות פולין בחיק הקומוניזם ברוח הבונד והבולש־ביקיות. קומוניזם שמתברר כי הוא רק מבטיח אך דגליו מכסים על פשעיו.

הדילמה של פולין הנבלעת שוב על ידי אויבתה המסורתית רו־סיה ומחליטה להפוך ממדינה רב לאומית למדינה חד לאומית לצע־רנו מזכירה לא במעט את המציאות הישראלית המאוימת והמפוחדת ממיעוטיה, מאויביה החיצוניים ומצל המעצמות המרחף מעליה.

על רקע של מלחמת הגושים והגיבוש של פולין החדשה משקף אלי צור את התחושה של המור־דים מול הכיבוש הסובייטי. כי־בוש זה נראה בעיניהם גם נוגד את הלאומיות הפולנית וגם את המסו־רת הריאקציונית הדתית העמוקה. היא שמלחמת העולם תפרוץ שוב וכוחות המערב יהפכו את הכיבוש הסובייטי לאפיזודה. התקווה לה־משך המלחמה ולגירוש בסובייטים מכוונת גם נגדם של היהודים. האם זה יהיה הרקע לרעיון הנקם שת־מיד ראינו אותו כפעולת תגמול על העבר אך מזווית הראייה של הצי־פייה למלחמה הבאה הופך לעניין המכוון לעתיד, מכוון להזהיר מפני חידוש ההשמדה.

פעולת השומר הצעיר בפולין בתחילה היא פעולה בקרב השו־רדים את שואת פולין ואחר כך היא פעולה בקרב כל אלו שברחו לתוככי ברית המועצות ועתה הם שבים לפולין. בין שתי הקבוצות הפערים גדולים אך ביניהן שיתוף הפעולה רחב.

על רקע כללי זה חושף אלי צור את מורשת השומר הצעיר המעמי־דה את ההוויה החינוכית מול ובמ־תח עם הכרעותיה הפוליטיות. בה־רבה פרשות דרכים מתגלה עד כמה הצרכים החינוכיים מעכבים בעד הראייה הפוליטית והקריאה של פשר המאורעות. אך דווקא חיסרון זה נותן כוח למעשה החינוכי. זהו מתח שלעתים מביא לאותה אמונה במהפכה מצד אחד וב'דרך הארו־כה' מצד שני. עד כמה חלק מאלו שהצטרפו להשומר הצעיר ביקשו להשתמש בה כמנפיקה כרטיסים בלבד ועד כמה אלו שחינכו בה לעתים ביקשו רק לדחות את הצו־רך להיפרד מעולם שאמנם השתגע אך היה בעבר לבית.

הפעילות של השומר הצעיר נעה בין הרצון לאחד כוחות פוליטיים לבין פחד מאובדן הדרך הנובע מתוך תמהילים פולי־טיים שמאבדים את הכיוון. היא גם מכוונת לביקורת הפוליטיקה אך גם להחשבתה המוגזמת.

יצירת קיבו־צי ההכשרה , בתי הילדים והקינים של התנועה אחרי הטראומה הנוראה של אובדן היא אפופיאה חינוכית מופלאה. מצד שני מיובאים משחקי מפלגות ממציאות רחוקה ומתוך רצון לעוף אל הרחוק גיאוגרפית, אל ארץ ישראל, ואל סמלי תנועת נוער שנרצחה כדי להתמודד עם עולם שנחרב ודרס .

תנועת השומר הצעיר בפולין פו־עלת על יד תנועות אחרות ומעניין לקרוא את הספר הזה יחד עם ספרו של אנטק צוקרמן, של איש שפעל באותם הימים ואינו כותב מתוך אר־כיונים. משני עברי המנהרה הזאת מתגלה עד כמה גדול היה המרחק בין הארץ לבין ההוויה של אלו שה־תארגנו על אדמת פולין אחרי המל־חמה כדי לבנות אותה, כדי להילחם על קיומה. גם כשמודעים לחילוקי הדעות ברור כי המשותף ביניהם היא התחושה שזר לא יבין. והתחושה של הישראלים הקובעים דרך לעולם היהודי שהם צריכים לקבוע. הוויכו־חים הפנימיים והעולם של השליחים הנחשף לפנינו רק מנבאים עד כמה הסיפור של הקמת החברה הישרא־לית יסתבך.

שני שלבים של העלייה ארצה מתוארים בספר על ההבדלים הני־כרים ביניהם. האחד הוא השלב הראשון – שלב הבריחה מפולין אחרי המלחמה. השלב השני מת־רחש אחרי קום המדינה כשאנשי השומר הצעיר כבר מייצגים את המדינה שנולדה. ההבדל בין שני השלבים הוא מאד גדול והוא משקף את התמורות שחלו בחברה הפול־נית ובתנועה הציונית.

כתיבתו ההיסטורית של אלי צור מעוררת קנאה בבהירותה, בעומק התיעוד שהיא מביאה ובחריפות הניתוח. מורגשת בה כי התודעה האקטואלית מלווה אותה על קצות האצבעות. בזהירות מבלי להיות דרשן הוא נוגע בעצבים חלשים של כולנו.

שישה ספרים על השומר הצעיר

ספרו של אלי צור "הלבלוב האחרון", משלים פרויקט מחקרי שעסק בחקר תנועת הנו־ער הציונית חלוצית השומר הצ־עיר בפולין ובגליציה. המחקר, שהשתרע על פני שני עשורים הניב ששה ספרים:

פרופ' מתתיהו מינץ, חבלי נעורים, התנועה השומרית, 1911־1921;

פרופ' צבי לם, המשנה החינו־כית של השומר הצעיר;

ד"ר דוד זית, האוטופיה השו־מרית, השומר הצעיר בפולין 1921־1931;

פרופ' אלי צור, לפני בוא האפלה, השומר הצעיר בפולין ובגליציה 1930־1940;

ד"ר רות בראודה, ממשפחת יערי לא נשאר איש, שבע הש־נים של "השומר הצעיר" הפולני 1939־1946 ;

פרופ' אלי צור, לבלוב אחרון, השומר הצעיר בפולין בשנים 1944־1950.

"צירים ומסמרים"

תערוכת יחיד של עדי סנד, יוצר הקופסונים

התערוכה נפתחה ב־20.1 ב"גלריית השלום" במרכז האמנות המשותף בגבעת חביבה. זו תערוכת יחיד של עדי סנד, יוצר הקופסונים המפורסמים בר־חבי קירות תל אביב. בתערוכה זו מציג סנד המוכר כאמן היוצר בעיקר אמנות אורבנית, במרחב הגלריה ובסביבותיו, פעולות במרחב הכוללות: ציור, פיסול, הצבה, התייחסויות ארכיטקטוניות, ולראשונה בעבודותיו־אנימ־ציה.

סנד שנולד בגבעת השלושה ומגיע כעת לגבעת חביבה, מקיים יחסי אהבה־שנאה ל"גבעה", מרחב שהוא מרגיש מאז ומתמיד ומחבר אותו לגבעת ילדותו. פעולותיו נעות לרוב במרחבים הציבוריים, בין הטיפות ולא פעם בתחומים אפורים שבין הציבורי לפרטי, בין ה"עיקרי" ל"שולי"; הוא נע בין תחומים ובין חומרים, ועבודותיו הן כמעט תמיד עבו־דות שמתחילות כהתייחסות שלו לקיים: הקיים שהופך אצלו למצע, ולאחר מכן לעיתים אף יוצא משליטתו, נמחק או משתנה בהיותו חשוף וציבורי.

בתערוכה זו סנד מציג גם את הקופסונים (דמויות אותן הוא מפתח כמעט שני עשורים, שרבוט מבוקר שהחל מהפשטה של מעטפה ולאט לאט הואנש לכדי דמויות, וריאציות ועולמות שלמים), גם עבודות רדי־מייד דא־דאסטיות באופיין וגם את הפנימי והשקט יותר: פיסול קרמי, אישי, עם מבע ראשוני אך בעל תחושת בשלות, ממורק ומלא בחללים

פנימיים ומקומות. אוצרת: ענת לידרור. התע־רוכה פתוחה עד 01.03.18

מלח הארץ?

הם לא בין חוסמי הכבישים, ולא בין היושבים בכיסאות הגלגלים, אבל גם הם בנכים, נושאים את נכותם הבלתי נראית לעין, וימשיכו לשאת אותה עד יומם האחרון. מדובר בבני הדור השני בקיבוץ, שעל נכותם הפנימית נכתבו כבר ספריות שלמות. עיון נוסף ב"מלח הארץ" של אהוד דור

מלח הארץ. ספר עצוב על בני הדור השני בקיבוץ

איצי ברתנא

א חרי 30 שנה אני חוזר ל"מלח הארץ" של אהוד דור ("ספריית פועלים", 165 עמ'), ספר שעבר מיד ליד בא־מצע שנות השמונים של המאה הקודמת (בימים שבהם ספרים עוד עברו מיד ליד), והיה לשיחת היום בחצר (עד כדי כך שאפילו הזמנו אלינו לקיבוץ את המחבר לערב על הספר).

הספר עוסק בקיבוץ, בבני הדור השני בקיבוץ, ובמימוש העצמי של בני הדור השני בקיבוץ. הוא מסופר בגוף ראשון יחיד ובאופן אישי, כמעט אינטימי. המספר משוחח עם הקורא. שואל אותו (רטורית) לדעתו. מפנה את תשומת לבו. חושף בפניו את צפונותיו.

כתיבתו של דור, בן קיבוץ הזורע, יליד 1944, עשירה וקול־חת ואירונית וגלויית־לב. דור מסיר בספר הזה את כל הרעלות והמסכות והעמדות הפנים מעל פניו של הקיבוץ, ונוגע בכל השקרים הקטנים והגדולים שמלווים את חייו. כך בחדר המ־זכיר – תפקיד שהמספר ממלא בספר – וכך באירועים שונים ובנאומים (הצבועים והמתחסדים) שהוא, המזכיר, מיטיב לכתוב ומיטיב לשאת בפני קהל שומעיו התולה בו את עיניו ויודע מן הסתם אף הוא שאנחנו קצת משקרים כאן לעצמנו, מין שקרים מוסכמים כאלה, מוסכמים על כולנו. וליד כל אלה מתאר דור את חייה העשירים והתוססים של המדרכה הקיבוצית, שלא יודעת לא שובע ולא מנוחה, שאין לה לא שבת ולא מועד, והיא ממאיסה עליו את חיי המקום.

לַמְסַפֵּר אין בספר הזה זהות. אין לו שם. אין לו פנים. אנחנו לא יודעים איך הוא נראה. המספר הוא דמות ארכיטיפית. מייצגת. הוא הדור השני. דור הבנים. דור שסוגד לדור המייסדים ("אין לי מילים, ומן הסתם גם לא יהיו לי, לתאר את אותן תחושות חמות שהיו מציפות את לבבי הפעוט והנפעם לנוכח עלילו־תיהם של אבותיי, אותם חלוצים מחוננים אשר עלה בידם לכונן את הקיבוץ", עמ' 9); דור שאין לו אישיות משלו וקול משלו והוא אכול ספקות באשר לכישוריו ("האם גם אני אגיע ביום מן הימים לשיעור קומתם של המייסדים, האם גם אני אדע להשיב תשובות נבונות ומנוסחות להפליא, כמותם, על כל נושא שב־עולם?", עמ' 10); ובעיקר – דור שסובל מנכות פנימית, מנכות נפשית, שלא מאפשרת לו לממש את עצמו. ובאמת, המספר לא מממש את עצמו באף תחום מתחומי חייו: אין לו מקצוע (שזה סוג של מימוש), אין לו עבודה קבועה (גם זה סוג של מימוש; תפקיד המזכיר הוא תפקיד חולף, והציור הוא בין לבין, הוא רק לידה), אין לו בת־זוג קבועה (שזה מימוש), אין לו משפחה משלו (שזה מימוש), וגם היצירה שלו – הוא צייר, הוא מצייר, יש לו סטודיו משלו שהקיבוץ העמיד לו – היא לא יותר מחיקוי (ומכאן שגם כאן אין מימוש). המקום היחידי שבו הוא מתקרב קצת לעצמו, שבו הוא קצת מממש – הוא הקשרים שהוא עושה עם בנות המין השני. עם נשות הקיבוץ ובנותיו היפות, שנשבות בקסמו ובקסם עיסוקו (חלקן מהוות מודלים לרישומים שהוא רושם בסטודיו שלו). זה המעיין שמרווה אותו. זו הבאר שנו־תנת טעם כלשהו לחייו. ולא חשוב אם קוראים לה רותי, תמר, יעל, טלי, דליה, נועה, נטע, או תמר (שכחתי מישהי על חולות פלמחים? או בדרך העולה לאוניברסיטת חיפה מכיוון עוספיה? או על מצע העשב הרך בבריכות הדגים של הקיבוץ?). אבל בל נטעה כאן, כי אפילו כאן זה לא ממש הוא, אלא בעיקר המזל שהתמזל לו להיות בן מזל מאזניים, בני מזל שידועים – כך אנחנו למדים מהמספר – ברעבונם (המיני) ובאונם.

וחוץ מכל הדליות והשרות והרינות, ישנה גם שְמרית. אבל לפני שְמרית עוד מילה על "המימוש העצמי", מושג שעלה על במת הקיבוץ בשנות השישים של המאה הקודמת והעסיק דור שלם, את בני הדור השני של הקיבוץ (על המימוש המשותף, הקולקטיבי, אף אחד לא דיבר אז, הוא היה ברור מאליו ומובן מאליו, הרי לזה נולדנו, הרי לזה נועדנו).

הבעיה היא שכדי לממש, ה"אני" צריך לצאת מתוך ה"אנחנו", והמספר לא מסוגל לזה. הרי משחר ילדותו ומראשית נעוריו הוא למד להיות קונפורמיסט. להיות "כמו כולם". להיות בסדר. להיות תלמיד טוב ומרַצֶה. תלמיד שעונה על הציפיות. כך בת־קופת בית הספר היסודי והתיכון, וכך בבית הספר לציור בתל־אביב אליו הוא יוצא לאחר שחרורו מהצבא. הוא לומד שם את כל התיאוריות ואת כל סגנונות הציור והרישום – מהמופשט ועד האימפרסיוניסטי, מהסוריאליסטי ועד הקלסיציסטי – אבל לא מצליח לגבש קו משלו. הוא אפיגון. הוא הולך בתלם. זה מה שיש לו להציע לעולם האמנות ("לא עלה בידי לעצב כל סגנון שהוא משלי, ואף לא לחדש דבר־מה בסגנונם של אחרים", עמ' 43).

מדכדך. מעליב. מעציב. פלא שלאורך כל הספר הוא הולך ומתגמד (בעיני עצמו). הולך ומתכווץ. הולך ופוחת. עד כדי התבטלות עצמית ("שוב אינני יכול להתכחש לכך... הגעתי להכרה האחת והמוחלטת: אני הולך ומתגמד", עמ' 7; "אני גמד, שְמרית, אני גמד! ואת עמדת על כך, אני יודע זאת", עמ' 164).

השיא של התהליך הפנימי שהוא עובר, של ההכרה באפסותו, שהוא גם שיאו העצוב של הספר, הוא ההיכרות עם שְמרית, שְמרית כהן, בחורה ירושלמית מחוננת (ממוצא ספרדי?), דור שישי בארץ, שלמדה אתו שנה אחת ציור בתל־אביב, בסיומה הגיעה למסקנה שעדיף לה ללמוד רפואה, תחום שגם אליו היא נשאה את עיניה, והיום היא חוקרת מוערכת באחד ממכוני המ־חקר הרפואיים בירושלים. שְמרית היא האנטיתזה שלו. היא ההיפוך הגמור שלו. היא מגובשת. היא שלמה עם עצמה. היא יודעת מה היא רוצה. היא הולכת אחרי נטיות ליבה (ולא אחרי נטיות ליבו של הכלל, או ציפיותיו של הכלל), וגם מממשת אותן. והיא גם בעלת "יופי צנוע ואציל, ההולך ומתגלה בפני כל מי שחפץ ביקרה" (עמ' 137), בדיוק כמו שכתוב באגדות.

אחרי שנים, הם חוזרים ונפגשים ומבלים ערב נפלא בירוש־לים, ערב של חסד, שבסופו הם מוצאים את עצמם בביתה של שמרית, בסלון של שמרית, על הכורסה של שמרית... והנה, בעודו פורם לאטו את בגדיו מחמת הבערה הפושטת בחלציו... נוטשת אותו שמרית לרגע קל וחוזרת מחדר האמבטיה בחלוק בית קליל, מדיפה ניחוח עדין שמעלה בדמיונו זיכרון של אולם נוסעים בשדה תעופה של ארץ רחוקה...

הפסקה מתודית: עד לרגע הזה הקורא – במקרה הזה אני – הולך שבי אחרי הקשר ההולך ונטווה לנגד עיניו ומניח שהנה־הנה, וסוף־סוף, מגיע גיבורנו אל המנוחה והנחלה; שהנה־הנה, וסוף־סוף הוא מוצא את אשר איוותה נפשו, את אשר נכסף אליו לבו, את המימוש שאין שני לו... אבל אפילו כאן, "מלח הארץ" שלנו, יפה הבלורית והתואר, דור ההמשך של פאר היצירה, מתגלה במערומיו... אחרי שהיא פונה אליו ומסירה את בגדיו, הוא פונה לקורא ואומר לו במין קריצה כזאת וכהאי לישנה: "בן־אדם! יכול אתה להודות שכל הסימנים מעידים על כך שעומד אני לזכות בדפיקה נהדרת! (עמ' 146). לא אהבה. לא מימוש. לא קשר. כולה דפיקה. עוד דפיקה...

סוף ההפסקה המתודית...

... ואז, מעורטלים וסעורים, מתפתלים ונשנקים, הומים וגו־עשים – על הכורסה, כן? – רגע לפני הסערה, הוא משתחרר מלפיתתה החמה, המכילה, האוהבת, מתלבש בחיפזון ונס על נפשו אל הלילה הירושלמי הקר – עלוב ומושפל ומעורפל – ומטיח בקיר אבן את הלבה הרותחת בו. אחר כך, שרוי בעילפון מוזר ולא מחובר למציאות, הוא עושה את דרכו חזרה לתל־אביב, במונית מזדמנת. בדרך הוא חולם־הוזה עוד משאלת־לב כמוסה מעולם הסדינים, מהעולם היחידי שבו הוא עושה חיל, שבו הוא מתקרב קצת לעצמו: "האם היית רוצה לנסות בשלו־שה? אני מתכוונת, טלי אתה ואני?", שואלת אותו דליה מתוך ראשו הקודח... ובעודו מגלגל את הרעיון הזה בינו לבינו הוא מגיעלתל־אביב, שם הוא מתעורר משרעפיו וחוזר לקיבוץ.

שְמרית היא מטאפורה. שְמרית היא דימוי. שְמרית היא אפשרות. אולי בכל זאת האני הדפוק שלו (שלא הולך לשום מקום), והציור התקוע שלו (שגם הוא לא הולך לשום מקום), יוכלו להתממש. אבל לא. הוא בורח. הוא נמלט. הוא לא יכול להתמודד. הוא לא יכול לממש. גם בגלל הדימוי העצמי הנמוך שלו ("הרגני הרוג אם עשוי אני להשיב לך מה טעם מצאה היא דווקא בי?!", עמ' 137), וגם בגלל שהוא מודע לחולשותיו, חול־שות שהקיבוץ לימד אותו להסתיר, חולשות מסרסות שנוטעות אותו במקומו ומרפות את ידיו (מה רע בחולשות, לכל השדים והרוחות?! למי אין חולשות?!).

שְמרית היא החמצה. שְמרית היא השיא של חייו המוחמצים. ואכן, הספר הזה מסתיים בחמיצות, עם חזרתו – מובס ועלוב ומושפל וחסר־תוחלת – לקיבוץ, שכל מה שיש לו להציע לו – זה עוד קצת מאותו הדבר, הידוע והמוכר.

למרות הכתיבה האירונית והעשירה וההורמונים העליזים, זהו ספר עצוב. עצוב, אבל מומלץ.

קום התנערה, אחי

"הקומוניזם הוא השיטה החברתית־כלכלית הצודקת מכולן", אמר לי פנחס כשהגעתי לירד־חנה כנחלאי. הוא דחף לידי את "הקפיטל" של קארל מארקס ואמר: "בספר הזה תמצא כל מה שאתה צריך לדעת על כלכלה וחברה". פנחס היה רכז ענף הבננות והיה גם בעל העסק הקפיטליסטי הראשון ביד־חנה: הוא עסק בסחר בולים ברמה מקצועית. אף לירה מהכספים שעשה במסחר בבולים לא מצאה דרכה לקופת הקיבוץ

הדי בן עמר

ב־5.3.53, שבמקרה היה גם יום מותו של סטאלין, "שמש העמים", התחולל בחדר האוכל של קיבוץ יד־חנה הקרב המיתולוגי על חדר־האוכל. 120 חב־רים־לשעבר של הגרעין המייסד, שפ־רשו מהקיבוץ על רקע מחלוקת על "משפטי פראג", חברי מפלגת מפ"ם, שהתיישבו לאחר הפרישה מהגר־עין בנקודה שמצפון לקיבוץ המקורי, פלשו אל חדר־האוכל של יד־חנה כשהם חמושים באלות ובמקלות, במ־גמה לכבוש את המקום.

מולם התייצבו כעשרים חברי יד־חנה שהיו עכשיו חברים במק"י, המפ־לגה הקומוניסטית הישראלית, כשהם חמושים בטוריות ומגרפות ובכל הבא ליד. לאחר שהתעופפו במקום צעקות וקללות וחבטות קשות, ולאחר שניתזו במקום טיפות דם ושיניים מעופפות, ניצחו החברים מהפלג התומך במק"י ויד־חנה נשארה בידיהם ונעשתה לקיבוץ הקומוניסטי הראשון והיחיד בישראל.

בשנות השבעים הגעתי ליד־חנה כנחלא"י בשרות סדיר, מסיבות מאוד עקרוניות שבהמשך אעמוד עליהן, ופ־גשתי בגיבורי אותה מערכה. הם כבר היו בשנות הארבעים לחייהם אז, רובם עייפים ממאבקי הישרדות כלכליים בקיבוץ שסבל מנידוי חברתי ופוליטי, שואפים לקצת נוחות בחייהם ומפוכ־חים. מיעוטם עדיין היו אידיאליסטים לוהטים. הלוהט מכולם היה בעיני פנחס, שהיה הבוס שלי בענף הבננות.

"הקומוניזם הוא השיטה החבר־תית־כלכלית הצודקת מכולן", אמר לי פנחס בארשת פנים אפופה הדרת־חשיבות. פנחס היה מוותיקי ומייסדי יד־חנה. כשהגעתי לירד־חנה כנחלאי, הוא דחף לידי את הכרך הראשון של "הקפיטל" של קארל מארקס והסביר לי שעלי לסיים את קריאתו במהרה. "בספר הזה תמצא כל מה שאתה צריך לדעת על כלכלה וחברה", הוא אמר במבט חמור.

בכרך הראשון הזה באמת למדתי עובדות חיים על כלכלה וחברה – מצאתי בין הדפים של הכרך הזה בו־לים שהונחו שם לגיהוץ, בולים שפנחס שכח מהם. לפנחס, אחד האידיאולוגים הלוהטים ביותר של המפלגה הקומו־ניסטית ושל הקומוניזם בכלל, היה העסק הקפיטליסטי הראשון, והיחיד אז, ביד־חנה: הוא עסק בסחר־בולים ברמה מקצועית. אני חושב שזה היה העסק הקפיטליסטי הראשון של חבר קיבוץ בתנועה הקיבוצית בכלל. פנחס עשה את עסקיו באמצעות חנויות בו־לים בנתניה ובתל־אביב. לתל־אביב, שהייתה מצויה אז מעבר להררי החו־שך, או האור, תלוי מאיזה כיוון מס־תכלים, הוא נהג לנסוע עם משאית המשלוחים של הבננות – ענף שבו עבדתי, כאמור, ושפנחס ניהל. אף לירה מכל הכספים הללו שפנחס עשה במסחרו בבולים לא עברה דרך הנה־לת החשבונות של הקיבוץ ולא מצאה דרכה אל קופתו. "בשיטה הקומוני־סטית אין אנשים רעבים", הוסיף אז פנחס ואמר כשהוא זוקר למו־לי אצבע זקופה כלפי מעלה.

"הוא צודק", אמר לי אבא שלי כשסיפ־רתי לו. "אבל בשיטה הקומו־ניסטית גם אין אנשים שבעים". אבא שלי ברח מרומניה זמן לא רב אחרי שהקומו־ניסטים עלו לשלטון. הקומוניסטים שח־ררו את אבא שלי ממחנה־עבודה גרמני ושלחו אותו למחנה־עבודה בסיביר. אבא שלי למד, שהקומוניזם יכול לשרוד גם בארבעים מעלות צל־סיוס מתחת לאפס, אבל רוב הקומוני־סטים לא.

אבא שלי שרד, אולי כי לא היה קו־מוניסט. הוא חזר לבוקרשט ושם שרף בעליית הגג של הבית שלו עשרת אלפים דולר שהיו מונחים בארגז עץ – הון עתק באותם הימים, רווחי חברת הבניה של סבא שלי שמלפני החלפת השלטון. אבא שלי שרף את הדולרים שטר אחרי שטר, כי המשטר הקומוניסטי פרסם הודעה לציבור שמי שיימצאו אצלו דולרים, יישפט לעשר שנים עבור כל דולר בנפרד. אבא שלי עשה חשבון שזה מביא אותו בחישוב מתמטי פשוט למאה אלף שנות מאסר, והוא ישתחרר לפיכך מהכלא בגיל זקן מאוד, אם לא ייפטר מהכסף הזה במה־רה. כשסיים לשרוף את הכסף, אסף את מה שהשאיר לו הקומוניזם כרכושו הפרטי, שמשמעו – הבגדים שאותם לבש, אסף את אמא שלי, שהייתה ונשארה מאז ומתמיד סוציאליסטית מושבעת, כמו הרבה אחרים שגדלו בבית שלא היה בו מה לאכול, ויחד הם גנבו את הגבול, עלו באורח לא־חוקי על אוניה והגיעו בדרך־לא־דרך אל המדינה הצעירה ישראל, שהייתה באותם הימים משהו אחר לגמרי מה־מדינה שאתם מכירים כיום תחת אותו שם. כאן אבא שלי נעשה חבר המפלגה הליברלית, אחר כך ליברלית עצ־מאית, וקפיטליסט מושבע.

השיטה הקומוניסטית, כך למדתי לדעת עם השנים, מבוססת על העיק־רון שהבעלות על אמצעי־הייצור נתו־נה בידי הפועלים, שהם כלל הציבור. אבל הניסיון מלמד שמרגע שאמצעי־הייצור הללו עוברים לשיטה הקומו־ניסטית, הם מתחילים לייצר ניירת משרדית בשפע רב, עם חמישה עותקים לכל דף ועם נייר־העת־קה בין כל דף ודף של כל נייר עבודה כזה, חמישה עותקים של כל דף רישום וחמישה עותקים של כל נייר־עמדה, וכמו כן מייצרים אמצעי־הייצור הללו פקידות עניפה, חברי־ועד, רכזי־תר־בות, פקחים־מטעם שעליהם משגיחים חברי־מפלגה שעליהם ממונים חברים עוד יותר בכירים מאותה מפלגה – במקרה חברי המפלגה הקומוניסטית עצמה – ורק מעט מאוד מוצרים מייצרים אמצעי־הייצור הללו, למרות שגם בשיטה הקומוניסטית יש הטוע־נים שלשם ייצור המוצרים בעצמם נו־עדו אמצעי־הייצור הללו מלכתחילה.

הניסיון המדעי מראה שגם הטענות האלו לא מחזיקות מעמד בארבעים מעלות מתחת לאפס. גם לא במוסדות פסיכיאטריים.

השיטה החברתית־כלכלית של הקומוניזם מבוססת גם על העיקרון לפיו כל אחד נותן לפי יכולתו ומק־בל לפי צרכיו. המונח "צרכיו" בעייתי למדי לשימוש בהקשר זה, מאחר ובכל מדינות הגוש הקומוניסטי שלאחר מלחמת העולם השנייה היה מחסור תמידי בנייר־טואלט.

השחקן רובין וויליאמס, בתפקידו כאזרח סובייטי במוסקבה בסרט "מו־סקבה על ההדסון", אחד הסרטים המ־רגשים שאני זוכר מהימים שלא היו לי עדיין ילדים ונהגתי ללכת לסרטים, מביא לחברתו במתנה שני גלילי נייר־טואלט במקום זר פרחים. מיותר לציין שהוא זוכה בתמורה לאהבתה ולחסדיה בלילה ההוא.

ההיסטוריון והמרצה המחונן הר"ר יובל הררי מהאוניברסיטה העברית בירושלים, טוען בסדרת הרצאותיו על ההיסטוריה העולמית, שהקומוניזם הוא דת לכל דבר. מאחר והכרתי דתות לא־מעטות בימי חיי, ומאחר ולמדתי את דרכי התנהלותן, אני יכול ללא־היסוס להסכים לטענתו זו. כמו כל האנ־שים הדתיים־הקנאים מכל דת שהיא, כך גם הקומו־ניסטים – כשהם רוצים לה־שיג משהו, אין להם אלוהים.

אני לא מכיר מאפיין טוב יותר או מדויק יותר לדת. ביניים אדום הוא צבע הקידמה

כשהגעתי ליד־חנה לראשונה בשנות השבעים, טרם הגיוס, פגשתי על הדשא של־פני חדר־האוכל את דרור פיילר, בנו של אליעזר "שומרניק" פיילר ז"ל, מי שהיה בשנות השישים המז־כיר המיתולוגי של המפלגה הקומו־ניסטית הישראלית. "שומרניק" היה האיש היחיד ביד־חנה של אז שהייתה לו מכונית פרטית. לדעתי הוא היה היחיד בכל התנועה הקיבוצית כולה, באותם ימים, שהייתה לו מכונית כזו. שאלתי פעם את פנחס בעניין הזה – המכונית הפרטית של שומרניק שח־נתה במגרש החניה. פנחס הביט בי במבט שתוכחה, רחמים ובוז נמהלו בו במידה שווה. "זו הרי אחת המטרות של הקומוניזם", פנחס אמר. "מכונית לכל פועל!" תהיתי אז אם הקומוני־זם התכוון לפועל מסויים, אבל הייתי צעיר בור בין אנשים משכילים ועל כן שתקתי.

בסוף שנות השבעים הוחלט להכניס טלוויזיה לבתי החברים, "לחדרים". קבוצת החברים הוותיקים מהגרעין הקומוניסטי המייסד היו מטבע הד־ברים הראשונים לקבל את המכשיר. "זו הרי אחת המטרות של הקומוני־זם", פנחס אמר לי אז. "טלוויזיה לכל פועל".

בשנות השמונים הוחלט על בניית שכונה חדשה בקיבוץ. אלו היו בתים ברמת לוקסוס על פי הסטנדרטים של אותם הימים. מטבע הדברים, הגרעין המייסד של החברים הקומוניסטים הוותיקים זכה לעבור לגור באותם בתים. "זו הרי מהות הקומוניזם", הס־ביר לי אז פנחס בקול רפה. הוא כבר היה זקן יותר באותם ימים. "בית יפה ונוח לכל פועל".

אם כן, ביום הראשון בו הגעתי לקי־בוץ יד־חנה בשנות השבעים, תרמיל על כתפי ואין לי עדיין מושג בפני מה אני עומד במהלך השרות הצבאי, פגשתי כאמור את דרור פיילר יושב על הדשא שלפני חדר־האוכל הקיבוצי. אני עמדתי ודרור ישב. הוא הביט בי מלמטה למעלה, ואף על פי כן נדמה היה לי שהוא מביט בי מלמעלה למטה. אחרי שסקר אותי היטב במבטו, דרור אמר: "אני עובר במעבר חציה רק באור אדום".

"משאלת מוות?" שאלתי. "רולטה רוסית? חיים על הקצה?"

הוא הניד ידו בתנועה של ביטול. "אדום הוא צבע הקידמה", אמר דרור. "כשאני רואה צבע אדום – אני הולך קדימה".

כשסיפרתי לאבא שלי שהצטרפתי לגרעין נח"ל ליד־חנה הוא אמר לי את המשפט שאלפי צעירים שמעו באותם ימים מאבותיהם, אני מניח: "מי שלא היה קומוניסט עד גיל שמונה־עשרה הוא מנוול, ומי שנשאר קומוניסט אחרי גיל שמונה־עשרה הוא סתם אידיוט".

אחר כך הוא הביט בי ושאל: "בן כמה אתה?"

"שמונה עשרה בדיוק", אמרתי.

"הממ." אמר אבא שלי. "אז אני מניח שהגיע הזמן לדעת אם אתה אידיוט או לא".

רציתי לומר לו, שלגרעין הנח"ל ליד־חנה הגעתי אחרי שבדקתי וניסי־תי חמישה גרעיני נח"ל אחרים, בהם אפילו גרעין אחד של בית"ר לרמת־הגולן, ושבגרעין לירד־חנה פגשתי את הבחורה עם הציצים הכי יפים שפגש־תי מעודי, ושעל כן אין סיכוי שאלך לאיזשהו מקום אחר, גרעין נח"ל אחר, קיבוץ אחר, אידיאולוגיה אחרת, כל עוד אני מאמין שידיי או ראשי ינוחו על השדיים הללו ביום מן הימים, וש־בגרעין הנח"ל ליד־חנה לכל החבר'ה היה שיער ארוך כמו שלי ואפילו זקן דומה, מה שעשה אותנו למאוד שונים ומיוחדים באותם הימים, רק לא שו־נים ומיוחדים זה מזה, אבל השיחות עם אבא שלי לא היו כל כך נוחות באותה תקופה, במיוחד לאור העובדה שבשיער הארוך שגידלתי, אבא שלי ראה משום־מה מרד וביטול של כל מה שהוא האמין בו וראה אותו כחשוב וע־קרוני בחיים, ועל כן אמרתי רק: "אני חושב שאידיאולוגיה זה דבר מאוד חשוב בחיים".

ולאחר שאמרתי את הדברים הללו העמסתי את התרמיל על הגב, פתחתי את הדלת ויצאתי אל דרכי השמאל־נית.

AGROISRAEL
All Israeli Agricultural Innovations
in one click

החלון שלך לעולם!

AGROISRAEL

המגזין החקלאי הדיגיטלי הבינלאומי הראשון מסוגו, שמביא את פאר העשייה החקלאית הישראלית אל העולם לקידום, חיזוק ומינוף הקשרים הבינלאומיים ולתועלת אבטחת המזון ברחבי העולם.

בשיתוף פעולה עם המוסדות והארגונים החקלאיים וביניהם:
משרד החקלאות, מש"ב, סינדקו, מכון וולקני, שה"מ, יק"א, לשכת המסחר ישראל אמל"ט, מכון הייצוא, הפקולטה לחקלאות ועוד.

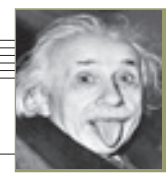
ישמש מנוף לחיזוק שיתופי פעולה בינלאומיים ולקידום העשייה הישראלית בכלל והייצוא החקלאי בפרט.

יעסוק בידע, בחדשנות ובפיתוחים הטכנולוגיים של ענפי החקלאות הישראלית המתקדמת בעולם.

יופץ חינם לכל העוסקים בחקלאות ברחבי העולם, לשגרירויות ולארגוני סיוע בינלאומיים, כך שיכירו מקרוב את פאר העשייה הישראלית.

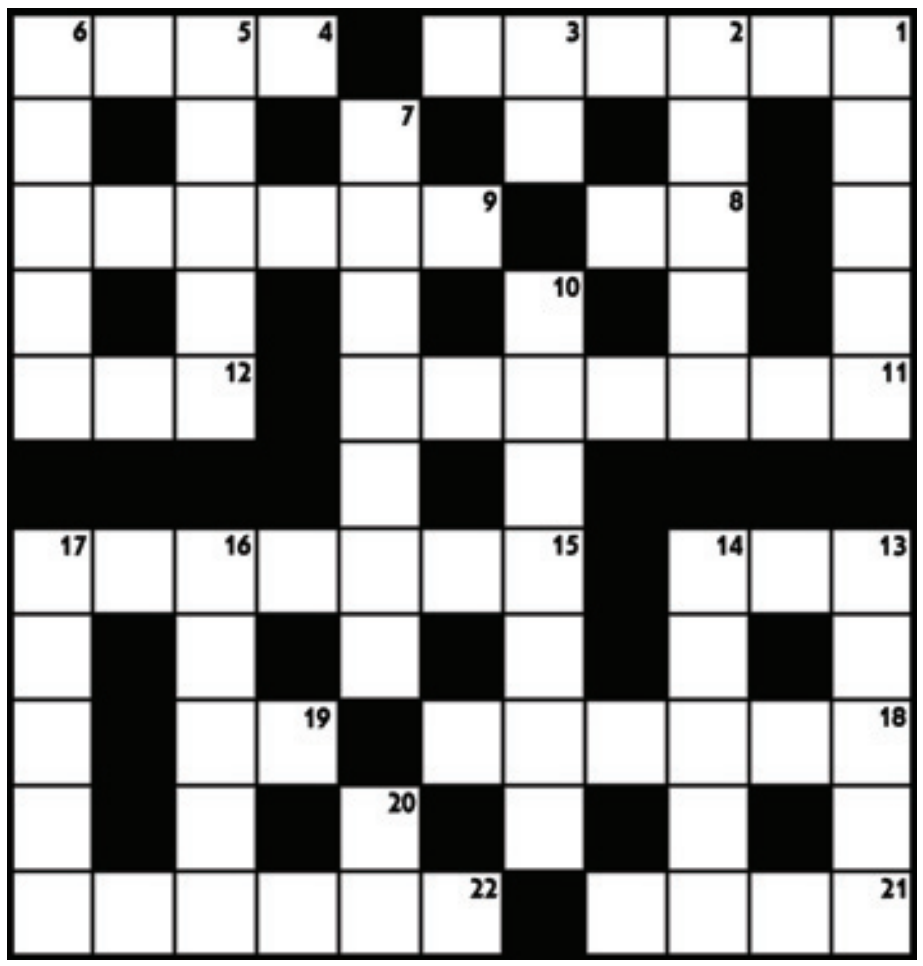
אנו פונים,
לכל הגופים הציבוריים, ארגונים וחברות עסקיות, שמעורבים בפיתוח החקלאות הישראלית ובתעשייה הענפה שהתפתחה סביבה, להטביע חותמכם במגזין.

למידע ולתיאום פגישה:
טלפון: 073-2369058 info@agroisrael.net
ייזום וניהול, עדנה זיו מנהלת עיתוני המרחב הכפרי

© עמוס צימרמן
amosquitoz@gmail.com

תשבץ היגיון מס' 252

מאוזן:

1. מזרח אירופית לילדיה (6); 4. רשת חדשות חוזרת על ידיעה בלעדית (4) (ע"פ יגאל פרנקל); 8. ראו 19 מאוזן; 9. בירה היא חמיצה המכילה קוף (6) (ע"פ יגאל פרנקל); 11. עתון בפח מבאס את התלמידים ללא הודעה מוקדמת (3,4); 12. מה מביא למשפחתו החייל האמריקאי? (3); 13. צפונית במרוץ פתוח (3); 15. כדורגלן העבר הציע שנתייג את קלארקסון (7); 18. הודיעה לכולם שהיא רוצה שיזכירו לה את שם המשפחה של ברוסנן (6); 19. (עם 8 מאוזן) נחל רחצה (4); 21. כאן בנק בו נביע את שיעמומנו (4); 22. אחראיות על הכספים (6) (ע"פ גד ברנע).

מאונך:

1. ארשום כיצד הכל בסדר (ש) (5); 2. הקריסטל הרטיב לו מעט את הטקסטיל (5); 3. ראו 20 מאונך; 5. ראש הממשלה הקודם באפריקה (5) (ע"פ גד ברנע); 6. פה הן מפליגות ללא סיבוכים (5); 7. למרות שאת דורשת הרבה, נתת תשובה מצויינת (ש) (7); 10. צביקה בעיר של נחמן שמוצאים בפסח (7); 13. פגעתן בול בהיטל הכהה של הנחש (5); 14. החולשה היא ששורת ההמתנה כאן (5); 16. איזה מנוע יש לריד בסין? (5); 17. המנורה נכשלה אונליין (5); 20. (עם 3 מאונך) תרופות נטולות נוזלים (4).

תשובות לתשבץ הקודם, מספר 251:

מאוזן: 1. שומרים; 4. ינחם; 9. אלונקה; 11. בשבילנו; 12. חמת; 13. הצל; 15. פרינציפ; 18. גוזלים; 19. רעים; 21. מרפק; 22. יופיטר.

מאונך: 1. שילוב; 2. מוטיב; 5. נינוח; 6. מזהמת; 7. תליונים; 10. צלופחים; 13. הדגים; 14. לנזוף; 16. צועני; 17. פריזר; 20. לוטו.

דין התנועה • עו"ד איילת רייך־מיכאלי

נורמות חוקתיות בהעסקת עובדים זרים

ביה"ד האזורי לעבודה הרשיע חברה שעסקה בעבודות חקלאות, בעבירה של אי־העמדת מגורים הולמים לעובדים זרים, וקנס אותה. החברה ערערה בפני בית הדין הארצי לעבודה, שדחה את הערעור

סוגיית העסקתם של העובדים הזרים רלוונטית עד מאד לקי־בוצים שעה שרבים מהם מעסי־קים עובדים זרים. כפי שוודאי ידוע לכם, העובדים הזרים כבשו לעצמם בשנים האחרונות מקום של כבוד בשוק העבודה הישראלי במגוון ענפים, ובעיקר בענפי החקלאות, הבנייה והסיעוד. מציאות זו הובילה לקביעתן של נורמות מחייבות באשר להעסקת עובדים אלו. הפרת הנורמות הללו מהווה עבירה פלילית של ממש.

החוק המרכזי שנחקק בעניין זה הוא **חוק עו־בדים זרים (איסור העסקה שלא כדין והבטחת תנאים הוגנים), התשנ"א־1991** (להלן: "**חוק עובדים זרים**"). חוק זה מורה, בין היתר כי על המעסיק להעמיד לשימושו של העובד הזר "מגו־רים הולמים". בעקבות החוק הותקנו ע"י שר הע־בודה והרווחה אף **תקנות עובדים זרים (איסור העסקה שלא כדין והבטחת תנאים הוגנים) (מגורים הולמים), התש"ם־2000** (להלן: "**תק־נות עובדים זרים**").

סוגיית המגורים של העובדים הזרים נלווית על פי רוב להעסקתם, ובחרתי להביא בפניכם, בתמצית, פסק דין שניתן לאחרונה (20.01.18)* **על ידי בית הדין הארצי לעבודה שעניינו בסו־גיית מגורי העובדים הזרים.** פסק הדין שופך אור נוסף על אחריות המעביד להעמדת מגורים הול־מים.

באותו תיק הרשיע ביה"ד האזורי לעבודה חברה בע"מ אשר עסקה בעבודות חקלאות ואת מנהלה ובעל המניות בה (להלן: "המערערים"), בעבירה של אי־העמדת מגורים הולמים לעוב־דים זרים. התיק נפתח בעקבות ביקורת שנערכה ע"י מפקחי משרד התמ"ת במשק החקלאי השייך למערערת. דו"ח הביקורת קבע כי ל־3 מהעו־בדים לא הועמדו מגורים הולמים, כפי הנדרש בחוק עובדים זרים. זאת, נוכח שורה של ליקויים, וביניהם: היעדר ארונות אחסון במטבח; היעדר חיפוי קירות חרסינה או קרמיקה מעל הכיור במ־טבח; המטבח והשירותים היו במבנה פרוץ ולא היו סגורים; היעדר כיור בשירותים; היעדר אמ־צעי כיבוי אש; היעדר הוראות שימוש והדרכה במבנה ובמתקנים שבו, לרבות הוראות בטיחות בשפה המובנת לעובדים, ועוד. לאור הרשעתם הושת על המערערת קנס בגובה 30,000 ₪ ועל המערער קנס בגובה של 10,000 ₪.

המערערים לא השלימו עם ההכרעה והעונש ומכאן הערעור לבית הדין הארצי לעבודה. עיקר טענתם של המערערים בערעור היו כי דו"ח הביקורת שהתקבל כראיה נערך שלא כחוק, שכן המפקחים נכנסו למגורי העובדים ללא הסכמת העובדים.

בפסק דינו קובע בית הדין הארצי כי אמנם הפקחים נכנסו למגורים ללא סמכות בדין ומב־לי לקבל את הסכמתם של בעלי הרשות הדרים במקום. השאלה היא מה דינן של ראיות שהגיעו לידי המפקחים במקרה זה.

בית הדין קובע כי בהתאם לפסיקה נתונה לו סמכות לפסול ראיה שהושגה שלא כדין אשר פו־געת באופן מהותי בזכותו של נאשם להליך הוגן. בחינת השאלה במקרה כזה תעשה על פי שלוש אמות מידה כדלקמן: א. אופיו וחומרתו של המע־שה הפסול שהביא להשגת הראיה. ב. הערכה של מהימנות הראיה ומידת התרומה שעשויה להיות לה לחקר האמת היה ותתקבל. ג. הנזק או התוע־לת שעשויים לצמוח לחברה כתוצאה מן ההחלטה בדבר קבילות הראיה.

לעניין מהימנות דו"ח הפקחים שהוגש בע־ניינו, בין הדין הארצי מקבל את קביעת בית הדין האזורי כי הדו"ח מהווה ראיה מהימנה לא־מיתות תוכנו וכי יש ללמוד ממנו על הליקויים שנמצאו במגורי העובדים. באשר לשיקול של חומרת העבירה דוחה הארצי את טענות המער־ערים בדבר רמת החומרה הפחותה (לטענתם) של העבירה שבה הורשעו, כטעם המצדיק את פסי־לתו של דו"ח הביקורת מלשמש כראיה בהליך. בית הדין קובע כי התנאים שהעמידו המערע־רים לעובדים אינם מבטאים יחס של כבוד כלפי העובדים בלשון המעטה, או עמידה בדרישות בסיסיות של שמירה על פרטיות, הגנה על כללי היגיינה ודאגה לבריאות העובדים ואף לחייהם במקרה של דליקה. מכאן עולה כי למרות שמ־בחינה כמותית מדובר אולי במספר מצומצם של ליקויים – הרי שמבחינה איכותית מדובר בלי־קויים משמעותיים אשר משקלם המצטבר ודאי שאינו קל ערך.

אשר לנזק שבקבלת הראיה שהושגה תוך הפרת החוק לעומת התועלת החברתית העשויה לצמוח מכך, בית הדין קובע כי אי החוקיות שד־בקה באופן השגת הראיה, עקב אי קבלת הסכמת העובדים לכניסה למגוריהם, לא הסבה כל נזק למערערים ואין בינה ובין זכאותם להליך הוגן ולו דבר. מאידך, הנזק הכרוך בפסילת הראיה ומ־כאן בבירור ממצה של האשמה החמורה המיוחסת למערערים – בדבר אי העמדת מגורים הלומים – רב הוא. זאת, נוכח הצורך לשרש תופעה חברתית פסולה של שיכון עובדים זרים בתנאים שאינם מכבדים הפוגעים בזכויות אדם בסיסיות.

לסיכום, בשים לב למצאים שקבע בית הדין האזורי בנוגע למהימנותו של דו"ח הביקורת, לתרומתו של דו"ח הביקורת לחקר האמת ול־ביסוס ההרשעה, לחומרת העבירה, לכך שהפרת החובה לקבל את הסכמת הדיירים לכניסה למגו־רים לא גרמה לפגיעה בזכות המערערים להליך הוגן־ קובע בית הדין שיש לדחות את טענות המערערים בכל הנוגע לאופן היישום של כלל הפסילה הפסיקתית.

לאור האמור דוחה ביתה דין הארצי את ערעו־רם של המערערים והותיר על כנו את גזר הדין.

* ע"פ (ארצי) 30743-11-13 דור חקלאים בע"מ נ' מדינת ישראל (פורסם בנבו, 20.01.2018)*

המידע המופיע הוא כללי בלבד ואין בו בכדי להוות חוות דעת מוסמכת או ייעוץ מוסמך.

*** "איילת רייך – משרד עורכי דין, נוטריון וגישור" מתמחה בקיבוצים, מושבים, תאגידים, בתחום המסחרי־חקלאי־מינהלי וענף הלול על כל שלוחותיו. עו"ד איילת רייך־מיכאלי משמשת כבוררת וכמגשרת במחלוקות.**

*** אנו מזמינים אתכם לבקר באתר האינטרנט שלנו: www.ayelet-raich.co.il, ולעקוב אחרינו בפייסבוק: "איילת רייך – משרד עורכי דין נוטריון וגישור".**

הלוח הירוק
הלוח המופץ בכל הקיבוצים
073-2369058

הרפת והחלב | קו למושב | הזמן הירוק | יבול שיא

היכרויות

משרד הכרויות רעות
לאיכותיים/ת במשרדי ניתן להכיר בני זוג ששואפים להיות מאושרים. רווקים/ת גרושים /ת אלמנים/ת
אתם אלה שהשליטה המלאה על חייכם להגשים שינוי משמעותי בחייכם, זמנו לחייכם אושר, אל תשארו לבד. רכזו את החשיבה שלכם בחשיבה חיובית ליצור שינוי משמעותי בחייכם. להיות מאושרים, להכיר בן/ת זוג לחיים לקצר את התהליך בעזרתי ניצור שינוי משמעותי בחייכם ונגיע למטרה.
מומחית להכרויות : הורים מודאגים שילדיהם לא מצאו עדיין זוגיות כלבבם . המאגר מהצפון עד לדרום כולם נבדקים על ידי תעודת זהות
לפרטים : מנהלת המשרד
רעות הכרויות 052-4403890
כתובתי באינטרנט
www.rdatihg.co.il

25 נאה מאוד גבוה סטודנט באוניברסיטת ירושלים בן יחיד ממשפחה מבוססת וטובה רגיש כנה נאה מאוד ייצוגי ואיכותי מעוניין להכיר חברה לחיים נאה עדינה לבבית ממשפחה טובה לקשר רציני **למתאימות לפנות לרעות הכרויות 04-8103456**

47 רווק נאה מדהים באשיותו מקיבוץ בצפון בעל צרכים קלים לא חיצונית מעוניין להכיר חברה לחיים מאזור הצפון לחיים משותפים עד גיל 40 עדינה רגישה לבבית
לפרטים:רעות הכרויות 052-4403890

קיבוצניק,77 מאזור חדרה
מחפש אותך היחידה.
ביתי, אוהב טבע ושירה בציבור
052-4768659

מבנים ניידים

זכאי לצימר בע"מ
בתי עץ לכל מטרה - צימרים, דיור, משרדים ועוד.
גגות רעפים - בניה / חידוש, פרגולות, דקים, תוספות בניה מעץ, ריהוט גן וכו'
נסיון של 17 שנה בהתיישבות העובדת, איכות ואמינות ללא פשרות.
מושב כפר ברוך נייד:
052-4658888
www.zakai-le.com

למכירה בהזדמנות שתי יחידות דיור יבילות 35-60 מ"ר, עם פרגולה מקורה מאובזרות מושלמות במצב חדש -
054-4534575

מכירה

מכירת חיסול! אתר קרוואנים במחירים מפתיעים ומיוחדים.
052-2796686
* צימרים זריחה בגלבוע
052-2358554

טיולים לחו"ל

טיול להודו (לאזור רג'סטאן) בעת פסטיבל הצבעים.
14 ימים, יציאה: 24/2/18
טיול ג'יפים לממלכה האבודה מוסטאנג (על גבול נפאל - טיבט)
בעת פסטיבל "מגרשי השדים".
12 ימים, יציאה: 7/5/18
לפרטים: איתי שביט - 050-5755200
או "עולם אחר" - 1-700-708-999
www.awt.co.il

טיול לירדן הקלאסית -24 27 למרץ למיטב האתרים בהדרכת הארכיאולוג ד"ר נחום שגיב מומחה לירדן.
נחום 052-4526922
nsagiv@palmachim.org.il

נפאל -
לא רק לצעירים!
טרק "פון היל" באנפורנה.
8-23/04/18 (מאורגן)
13-25/03/18 (באופניים)
חוויה מטורפת !
גור - 052-4359990

קונים

אנו קונים תקליטים ודיסקים מכל הזמנים
"חור בשחור", רחוב שלמה המלך 5 תל אביב
03-5285388
waxis.us@gmail.com

דרושים

לקיבוץ מגדל עוז בגוש עציון דרוש/ה
מנהל/ת מש"א
במשרה חלקית
לפרטים: 02-9936444
קו"ח למייל: mazkirut@migdaloz.org

מקום זה יכול להיות שלך!
לפרטים: 073-2369058

מקום זה יכול להיות שלך!
לפרטים:
073-2369058

מעוניין לפרסם בלוח הירוק?

לפרטים: kav_daf@tmags.co.il
073-2369058

חבר קיבוץ, נמאס לך מהריח והזבובים מהלולים?

העתיד כבר כאן!

תוף אקולוגי - הפתרון המתקדם בעולם לטיפול מקומי בפגרי עופות

הידעת?!
מגיע לקיבוץ שלך
מענק בשווי
עשרות אלפי שקלים
ממשרד החקלאות

למעלה מ-30 יחידות
פעילות בקיבוצים
ברחבי הארץ

ללא ריח!
ללא זבובים!

ecodrum ISRAEL

מחוייבים לעתיד ירוק, פשוט וחסכוני!

התקשר עכשיו! 050-5404202

אקודרם

עיצוב גרפי וייזו